

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za kraje bivše Avstro-Ogrske:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej . . . K 60—	celo leto naprej . . . K 65—
pol leta K 30—	za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta K 15—	celo leto naprej . . . K 70—
na mesec K 5:50	

Vpraskanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. Upraviteljske (spodaj, pritličje, levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 90.

Izjava vseh dan zvečer, tuzemski nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 54 mm širok prostor po 30 vinarjev, pri večkratni priobitvi popust. Poslano (tisk. prostor) 50 vin.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakaznici. Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna Tiskarna“ telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej K 58—	četrt leta naprej K 15—
pol leta K 29—	na mesec K 5—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v I. nadst. levo), telefon št. 34.

Ne bodimo še manjši nego smo!

V Parizu igrajo poslednje dejanje komedije, v kateri nastopa tudi naš narod. Nič ni težjega nego pustiti nade, ki so nas pokoncu držale v laški borbi. Naša nada je bila preširna: mislili smo, da bode naš narodni problem rešen pravično in docela že to pot.

V takih časih biti v vodstvu naroda ni lahka stvar. Čital sem memoare, kako je bilo v Franciji, ko je stala l. 1871 pred odstopom najdražjih ji pokrajini. V takem obilježju se ljudje ne morejo več obvladovati, misli se jim gibljejo po krivih potih, možje postanejo prave šeme, iz dobrih ljudi volkov.

Hudo se človeku ob tem času zamermijo vsi oni, ki samo tožijo in tožijo. V Zagrebu jih imajo na stotine, pa tudi pri nas jih je preveč. Celo v „Slov. Narodu“ sem čital članke, ki so pretiravali težave, v kojih plavamo. Res je, huda nam prede, a prav čisto na koncu pa le nismo. V premoški krizi smo, vsi stari gredi kapitalizma in Avstrije so se znesli nad nami, a umrli nismo. Trdo smo zagrabil in danes rečemo lahko: že gre bolje. V prehranbeni krizi smo, odkar se je razglasila svobodna trgovina. A nobeden se neče spomniti, da je bila hujša kriza prišla, če bi ostalo po starem. Tudi to reč bomo prebrili in potrdili nam bodo Zagrebčani in Gradčani, pa tudi Pražani, da je v Ljubljani še najbolje. Bili smo v štrajfovih krizah z delavstvom in tudi uradništvo je hudo ropotalo. Stvar je za ene in druge ugodno rešena, seveda ni šlo s tistim brzovlakom, ki naši ljudje hočejo, da vozi že v prvem letu Jugoslavije, med tem ko so se v Avstriji spoštljivo zadovoljili z živinskimi vozovi tovornega vlaka. So taki, ki resno govorijo, da mora Jugoslavija propasti, ker jim kakšna kupčija spodleti. Spet dr. obsoja mlado našo domovino na smrt. Če mu ne plača, kar je podpisal vojnega posojila. O valutnem vprašanju se širijo nainavnejshe vesti. Z vso resnostjo se trdi, da se bo svet takoj podrli, če boš iz hranilnice mesto 1000 K svoj čas dvignil samo 400 dinarjev, a nihče ne pomisli, da bode tudi teh 400 dinarjev d. r. nove države, ki ga bo moral nedolžni davkoplačevalec pomaltem odplačati. Ne pomisli se, da so tudi taki, ki so v vojni izgubili več, nego so vredna vsa vojna posojila in bankovci: izgubili so zdravje, dom in domovino. Ti imajo pravico, da so hudo razburjeni. A obupati tudi oni ne smejo. Le, kdor obupa, ta je hitro izgubil. Pesimiste in razširjevalce obupa, te bi trebalo trdo za ušesa prijeti!

Naši jamrovci so zadnje dni zelo številni. Čisto pametni in dobri ljudje sicer, a živi so jih zapustili. Jaz sem tudi včasih za trenotek med njimi. Včasih

človek res ne ve, kako bi obrnil, da bo prav. Naša spoštovana centralna uprava nam pride semintja z odredbami, ki nas v zagato spravljajo. Ona že ima svoje vzroke, samo celi stroj se ni prav vdelan. Treba zobe stisniti in iskati izhod. Če padeš, se hitro poberi in hajd naprej, da prideš še pravočasno na cilj. Preklinjati prav nič ne izda.

Med jamrovci pa najdeš tudi stare znanke: žaluzioči ostali so po rajnem Habsburgu. Oni isti, ki so med vojno slavili Avstrijo in računali z razmerami. Premalo mučenstva, premalo žrtv smo prinesli na našo tehniko, ki je v nevarnosti, ker na drugo škodljivo mečejo slovenske zasluge za — Avstrijo.

Ne vabim k slepemu optimizmu, temuč samo k mirni vstrajnosti. Če bi rekel, da je naša zunanja situacija dobra, bi ne pisal istine. A zato ne obupajmo. V politiki ni nikoli zadnja igra izigrana in kadar mislijo, da so nehali, se začne nova bitka. In če ne bo nič ostalo, se bomo zakleli na novo partijo: v a n s.

Ob meje nam buta anarhija. Kakor otrok z granato se igrajo sicer normalni ljudje z mislijo, kako bo, če tudi nas obišče. Hrana bo potem cenejša, mislijo ti prefriganci, odkod in kako pride k nam, to je skrb drugih. Če nobena tovarna delati ne more in če bo kmot mesto za plugom po graščinah hodil, mislijo, da bo kdo drug račun plačal nego — oni sami! Ob demarkacijski liniji nam gleda Lah požljivo čez mejo. Kako je pod njim, to vedo povedati tržaški delavci in naši železničarji, ti trpijo vseh trpinov in vendar najbolj poštrevovalni med nami. Človek bi torej rekel, da imamo vzroka dovolj, pa bodimo od SLS, JDS ali JSDS, da vzdržimo pri nas red.

Pri tem pa, ko nam z vseh strani štrle prepadi, z začudenjem gledamo po listih in shodih ljute izobrne in napade. Tu poziv na borbo na nož, tam se očita nasprotju brez doka a z a: da je dobičkar, tu plitve persiflaže in neslane konstatacije celo iz Beograda — za vse to najdejo ljudje čas v trenutku, ko moramo vsi s tramovi zaslanjati hišo, da nas vseh skupaj ne pokolnejo.

Ne morem se obratovati na druge nego na somišljenike JDS. Organiziramo se, ostro pobijamo tisti strupeni duh, ki pod krinkami republikanstva in drugih gesel slabi odporno moč naroda. A zato nam ni treba, da konplimo stare metode iz zasluženih grobov. Neljalnost odpravimo. Ne vračamo v teh stvareh sila z ognjilom!

Potrpimo drug z drugim in pomislimo ob vsakem dejanju: vsi skupaj smo Slovenci v veliki borbi mala, prav mala moč, vsak zase smo ničle, če pa se med sabo tepemo, smo pa velik minus.

oblika je pri takem namenu in volji postanska stvar. Z umetniško mero se zato predstave vrhniških igralcev ne da meriti. Toda kdor bo naše v razvoju se nahajajoče stvari presojal z velikega svetovnega stališča, bo njih razvoj odzvel voljo in veselje. Hvala gre za vesti in dobri volji Cankarjevih rojakov, zavest in volja, ki mora vsakomur imponirati.

Pač pa nas ta predstava spominja na mnogo drugih stvari, posebno na razvoj slovenskega gledališča. Na idealizem tistih slovenskih dijakov, ki so pred 250 leti pod Turnom privrkat igrali v slovenskem jeziku. Ljubljani jih v svoji sredi ni marala poslušati, v gozd zunaj mesta so šli, da jih slovenska zemlja čuje. Na idealizem Čojzovih prijateljev, ki so si zaželeli slišati arije v slovenskem jeziku sredi laške opere, ko je bilo dejanje najbolj napeto in glasba najbolj v razmahu. In na tiste čase, ko se je slovenska Talija skrivala pod varstvom »Slovenskega društva« in »Citallnice« po privatnih hišah in pozneje pohlevno životarila od milosti nemškega deželnega gledališča. Če hočemo sedanje naše gledališče soditi ne smemo pozabiti, da se je razvilo iz privatnih družb in denarja posameznih idealistov. Pri tem pa se lahko prepričamo, da je bila dobra volja starih Ljubljancev mnogo večja kot je dandanes. Naše gledališče se je do sednjega časa počasi in z velikimi težavami razvijalo, toda raslo je iz samega idealnega navdušenja.

Nacionaliziranje.

Doslej smo se morali boriti za narodno obliko. Samo po sebi je bilo umavno, da nismo zahtevali, naj bi ravnotežje železnice ali trboveljskega premogokopa bil Slovenec ali da bi naši ljudje vodili Jesenice ali načelovali vojaškemu poveljstvu ali deželni vladi. Morali smo biti zadovoljni, če je z bogatino mize gnila kaka drobnica in če smo dobili v Celje slovenskega profesorja ali v Novemestu političnega konceptnega uradnika ali v Mariboru uradnega slugo. Na železnicih že nismo več imeli pravice do lastnih napisov ali petatov, srednje šole so v najboljšem slučaju bile dvojezične, kaj boljšega za nas ni bilo. Suženj nima pravic. Za njega je samo glad, delo, pokorščina, izvrševanje gospodarstvenih ukazov.

Na velikih posestvih, v rudnikih in tvornicah smo imeli pravico imeti delavce in paznike. Včasih so namestili tudi kakšnega našega monterja, pa so že zahtevali, naj zato postane nemškutar ali lahon.

Tuja roka nas več ne tišči, ker je omazala. Tuja vlada več ne vihti svojega biča.

Kako sedaj nadomestiti vse grajske in fabriške valpte s poštenimi domačimi ljudmi? Pred nami je velika naloga nacionaliziranja. Deli se na dva dela. Mesto, Nemca, velekapitalista, graščaka, njegovih uradnikov in valptov, mesto kolonistov ljudi, ki so narodno in gospodarsko hoteli biti nad nami Herrenvolk. Je treba postaviti domačega človeka, toda ne v dosedanjem duhu, ampak tako, da to odzraja demokratskemu občutku in gospodarskim interesom našega človeka, ki ga je sicer evropski in srednjeevropski kapitalizem pograbil in potegnil v svoj vrtnec, ki ga pa še ni tako razdelil, da bi si pri nas stali nasproti ostro očrtani in strogo ločeni razredi v neizprosni borbi. Nacionaliziranje mora torej pri nas pomeniti poleg prevzemanja in izključno narodne roke tudi še zabranjo, da bi s takšno uredbo pri nas ustvarjali velekapitalizem nekaterih posameznikov, ampak moramo uresničiti solidarizem, to je udeležbo proizvajajočih slojev ravnotako ali vsaj v pravičnem razmerju z delom in udeležbo onih, ki proizvajajo ne samo z roko, ampak tudi z delom razuma in stvarne izobrazbe, podjetnosti in riskiranega imetka.

Narodna vlada se je že drugi mesec svojega obstanka lotila rešitve tega vprašanja. Razume se po sebi, da se takšna vprašanja ne dajo z nemišljenim eksperimentom, izvirajočim iz hipnega razpoloženja, rešiti preko noči. Najhujše se v krizi produkcije tako tvorniške kakor kmetijske ne smemo risirati, da pokvarimo s prenaplajenim in

nepremišljenim postopanjem še ono produkcijo, ki nam je ostala in ki jo moramo dvigniti ali pa celo da z delom brez načrta škodujemo vsem onim, ki jim hočemo koristiti. Narodno vlado je vedno vodila misel, da mora biti konec tujemu gospodarskemu poveljstvu in da se mora izprva najti način, da se postavi pod kontrolo tuj kapital, da dela samo za interese naše domovine in onih, ki so ta kapital pomagali množiti, torej našega delavca, pa ravnotako tudi kmeta in meščana. Prva vladna naredba o tem je izrekla nadzorstvo nad podjetji in zemljišči. Za nadzornike so postavljali strokovnjaki, ki obenem živjajo zaupanje nameščencev. Ti strokovnjaki in nadzorniki imajo nalogo paziti, da se na nadzorovanem podjetju gospodari koristno. Po navodilih vlade mora nadzornik v prvi vrsti skrbeti za to, da podjetje ne ukrene ničesar takega, kar bi nameščencem škodovalo. Razpoloženje nameščencev podjetja je začasno kriterij, sme-li ostati podjetje vsaj začasno pod vodstvom tujega kapitala in našim nadzorstvom. V instituciji nadzornika ima vlada sredstvo, da prisili podjetje, da misli naprej na svoje nameščenje in na korist naše države v okvirju obratne zmožnosti in še le potem na svoj dobiček. V teku treh mesecev je vlada postavila pod nadzorstvo celo vrsto največjih podjetij, tako n. pr. tovarno za kopita Winkler v Sevnici, livarno Samassa v Ljubljani, steklarne Abels v Hrastniku, Zagorju in Straži, slamsarsko tvornico v Mengšu, velepodjetništvo v Trzinu, mizarsko velepodjetništvo Koblschek v Poljanah, kemijsko tvornico v Hrastniku, tv. usnja Lamitsch v Konjicah, livarno na Jesenicah, trboveljski rudnik z vsemi oddelki v drugih krajih, vrhu tega pa še zdravilišča v Sošanju, prevzela je dotlej deželna zdravilišča, kakor Rogaske Slatine, posegla po nemških posojilnicah v Brežicah in Celju, po vseh podružnicah in zavodih zloglasne Südmärke in Schulvereina in raznih pangermanskih Eisenbahnbeamtenvereinen, Studentenheime in drugih z nemškimi gospodarstvom in njihovo ekspanzijo in kolonizacijo tesno zvezanih denarnih, strokovnih in bolnih združenjih. Našem delavcu in porabljavcu ne gospodari več tuj gospodar. Domačin, nadzornik, zaupnik delavstva, ne uradnik vlade straži interese ljudstva. Ze se snujejo zadruge, da prevzamejo dedščino tujega kapitala na drugačni, demokratični podlagi in dosedanjim plijavkam ne preostane drugo, kakor prej ali slej likvidirati svoja podjetja v našo korist. Za nakup teh podjetij se interesirajo interesi iz krogov delavcev in štedilcev. Ker njihova kapitalna moč ne zadostuje, mora in bo priskočila državna uprava. Vprašanje krašje dobe je, da preidejo v državno last velika podjetja, kakor rudokopi ali železnice ali večji ze-

mejjski kompleksi. Država ni več to, kakor poprej, država smo mi vsi skupaj, vsi sloji našega ljudstva, naš troimni narod sam.

Nadzorstvena naredba vlade je posegla tudi drugam, v najtežjo krivico, ki jo je delal našemu narodu stari fevdalni avstrijski sistem. Pripravila je izvedenje agrarne reforme, ki naj odvzame najbogatejšim in najlepše dele naše zemlje plemiču, ki je pred sto leti od dunaj, cesarske milosti dobil to zemljo in stotletja do l. 1848 v najbolji surovi obliki, od takrat naprej pa v obliki zemljiške rente užival plodove dela našega kmečkega ljudstva. Nadzorstvo nad veleposredstvi pripravlja izvedbo njihove razlastitve. Nadzornik se mora natančno poučiti o vrednosti in plodovitosti veleposredstva ter obvestiti vlado, v kakšnem zmislu se naj pozneje razdele, da bo enakali ali zvišali produkciji imelo ljudstvo samo največ koristi od njih. Obenem mora preprečiti, da dosedanjim gospodarjem še hitro ne napravijo škode in poberejo ter odnesejo s seboj, kar bi še radi v zadnjem trenutku rešili. Samo za primer in neizprano navedem sledeče veleposredstva, ki so stavljeni pod nadzorstvo: grof. Thurn v Radovljici, kneza Schönburga v Cirknici, baronice Lichtenberg pri Trzinu, barona Rechbacha v Krumperku, posestvo Gradac v Beli krajini, Varda v Ljutomeru, kneza Auersperga v Kočevju, barona Moscona pri Brežicah, barona Gagera v Mokricah, besnega nemškutarja Orniga v Ptuj, barona Hoscheka na Planini, barona Schwegel pri Bledu, baronice Fränkel v Sevnici, barona Borna v Kranju, kneza Windischgrätz v Konjicah in Rogatcu, grofa Attemsa v Brežicah itd.

Samo po sebi se razume, da ti pripravljalni koraki niso zadnji, ampak še le prvi, ravnotako je pa treba naglašati, da edino ta prevede do pravične in koristne rešitve vprašanja v prid celemu narodu, ne pa naskok in nasilje od strani neorganizirane in nevešče mase, ki bi kakor na Ogrskem ali v Rusiji posestva enostavno oplenila, potem pa razdelila onustošeno zemljo nekaterim sosedom, tako da drug od tega ne bi imeli koristi. Od nove ureditve mora imeti korist ves narod in vsi sloji brez izjeme in brez kakršnekolik nadvlade ali diktature enega ali drugega razreda ali sloja. Narod je organizirana celota, in ves ta narod je trpel, ves narod je osvobojen in ves narod se hoče razvijati in gospodariti v duhu demokratskih načel.

Nabirajte za

„Obrambni sklad!“

v velikem razcvitu. Kar čez noč smo dobili naraščaj ki obeta napredek: gg. Medvedovo, Pirhovo in Škerjanca. Drama je stopila v lastni dom, ki nam ga je sezidal po božji previdnosti Franc Jožef in njegova krivica. To je bil zgodovinski trenutek, toda Ljubljana, ki sicer ljubi slavnosti in parade, ga je prespale: Dr. Lah jo je hotel spomniti in je govoril »govor, ki ga ni govorilo«. Toda časi so bili precej motni, zdaj so minuli in dramsko gledališče vrši svojo nalogo. Mladina čuti s časom in zato smo za dramo dobili naenkrat nov naraščaj, ki mnogo obeta: gd. Mira Bergantova in gospodje: gg. Plut, Gregorin, Novak. Mladina čuti s časom in zato so ljubljanski dijaki iz lastnega veselja in nagiba proslavili Vodnika z »Matitkom«. To je bil zares »veseli danc« za vse prijatelje slovenskega odra. Nekateri od teh mladih igralcev so se tako obnesli, da se človek nehoče vpraša, zakaj se ne posvete gledališču in ali so še vedno tiste razmere, ki ubijajo mlado navdušenje začetnika, ki hoče na oder. Vse se zanima in željno pričakuje, kdaj bodo ljubljanski srednješolci igrali Cankarja kakor se nam obeta. V istem času so igrali tudi mariborski dijaki v Rušah. Mladina čuti s časom in zato še danes kljub vsem neznosnim razmeram gospod Milan Skrbinek prireja v Trstu redno gledališke predstave in visoko drži zastavo naše besede sredi sovražnega morja. Bogovom hvala, da ima slovenska Talija to mladino na svoji strani!

Fr. Lipič.

LISTEK.

V prošlem tednu.

»Za zgradbo spomenika v rojstnem kraju velikemu — pisatelju Ivanu Cankarju«, — antantina komisija se v elegantnih avtih podi za zaloškim dogodkom, rdeča nevarnost drami zaspani ljubljanski večer, gledališče polno dobre volje in praznih sedežev — moj Bog, kak kino je to! Pesnik je komaj odšel od nas, tako blizu je še, da bi človek lahko zaklical za njim, Betajnova pa je postala medtem petična, še celo njegov rojstni kraj »kupčija redic« — pa vendar prihaja Vrhnik Ljubljano opominjati, naj že končno izkaže Cankarju tisto formalno dolžnost — spomenik — ki mu gre. Ali ni zanimivo, da so se Zupančičevemu klicu prvi odzvali naši vojaki in poslali svojo mezdo »za Cankarja«? Kdo so bili ti vojaki in kakšna je bila njih misel, ko so pošiljali denar v Ljubljano? Kako je to mogoče, da so pri tako obilnem sedanjem denarju prispevki za spomenik kar naenkrat prenehali? Očetu Stvarniku ni treba spomenika, o Cankarju govori mišljenje in pojmovanje vseh naših mladih ljudi, zakaj on je v vseh Slovencih. Še Ljubljana ga je tako polna, da se tega komaj zaveda. Iz dejstva, da najbolji rojaki hodijo oznanjati besede našega glasnika, bi drugod v velikem svetu napravili dogodek. Zunanja

(Ivan Držić:

Naše železnice.

Veliko se piše zadnje čase o prometu naših železnicah o desolantnih razmerah v Banovini, o novih projektih oziroma o nalogi bodočnosti, da se mora hitro pričeti z zgradbo novih raznih tranzitov itd. Je to razveseljivo dejstvo, da se je naša javnost, zainteresirani in strokovnjaki, pričela zanimati za najvažnejše gospodarsko vprašanje cele naše države.

Ni bilo še polemik glede raznih načrtov, tudi ni namen tem vrticem spuščati se v polemiko ali bodo razni projekti v bližnji ali daljni bodočnosti in gospodarskega vidika sploh izvedljivi. Na žalost moram konstatirati, da je naša javnost pri navdušenju pozabila skoraj popolnoma na to, kar de facto obstoji in da tudi merodajni faktorji na še večjo žalost mirno gledajo razvoj naših železnic, ki je neizprosno doslednostjo — pada navzdol.

Vsak dan postaja vprašanje bolj akutno, ali in kako dolgo nam bodo moč vzdržati promet v državi na tej višini kot do sedaj, ali bodo moč go ga tekom pomladi in poletja vzdigniti, da bodo odgovarjali gospodarskim potrebam naše države. Če premostimo sedanj položaj celotnega države — moramo odgovoriti — ne. Edino izjemo bode delala ozkotirna železnica v Hercegovini, ki ima veliko moderno delavnico v Sarajevu in je imela to srečo, da je dobila po prevratu nekaj novih strojev za prago Mostar-Sarajevo, ker je te stroje prejšnja vojaška oblast naročila v Lincu in drugje na ozkotirnih železnicah ni moglo teh strojev rabiti. So to specialni stroji (Zahnrad-Lokomotiven), ki so potrebni za velikansko strmino proge Sv. Ivan-Konjica (75 pro mille). Vse druge, tudi naše slovenske železnice ne bodo mogle zadostiti eventualno rastočemu prometu, ako se nujno ne store vsi potrebni koraki, da odvrnemo nevarnost, ki nam preti.

Ni potreba posebej povdajati, da so vse železnice razpadle Avstro-Ogrske med vojsko morale izvršiti upravno gigantsko nalogo s prevažanjem vojske in vojnega materiala in da vsled pomanjkanja strojev in voz ni bilo moč go za prvo leto vojske posvečati popravil teh one pažnje, ki je predpogoj za ohranjenost strojev in vozov. Potem je nastopilo pomanjkanje surovin, prišli so razni surrogati — in dedščina je ostala — pomoljeni stroji in vozovi, pri osebnih vlakih okna zabita z deskami — kot memento — da naj se osvobodijo narodi med vožnjo ne vesele preveč nad slobodnimi pokrajinami svoje domovine in naj raje premišlujejo v tem, — kako si hočejo ohraniti s težkimi žrtvami priborjeno svobodo in si razbiti dom zopet urediti, četudi z žrtvami!

Premotimo položaj samo naših slovenskih železnic. Državna železnica je rešila, kolikor se je dalo rešiti; ima nekaj še vporabljenih strojev, tudi voz bo dobila po ključu iz skupnega parka prejšnjih avstrijskih državnih železnic. Ali bode ta ključ temeljil na odstotku po kilometrih ali tonskih kilometrih ali kako drugače, je za nas postranska stvar — to morajo izvesti oni faktorji, katerim je poverjena naloga varovati naše koristi, da ne bomo od prijateljev Nemcev opeharjeni. Južna železnica ima svoj poseben park in pride šele v poštev pri eventualnem podraževanju prog ki bodo na našem teritoriju in ker bode potem likvidacija trajala precej časa, je to vprašanje manj aktualno. In če si sedaj stavimo vprašanje ali nam je in bomo moč s sedanjimi pripravami, če tudi dobimo vse surovine, ki nam sedaj manjkajo, vzdržati vozovni in strojni park naših železnic v onem stanju, da lahko zmagamo večji promet — moramo odgovoriti — ne.

Na Slovenskem imamo večjo delavnico v Mariboru — last južne železnice, potem za sedaj, manjše v Ljubljani in Ptuj; prva last države, druga južne železnice. Tem delavnicam podoben pogojem ni moč, da bi zadostile potrebam, tudi če bi obe delavnici južne popravljali po ključu samo toliko svojih voz in strojev, kar jih pripada na proge

južne v Jugoslaviji in plus delazmožnosti sprejemale vozove in stroje naših državnih železnic v popravilo — ne bode moč slovenski strojni in vozovni park spraviti v doglednem času na ono višino, da bi odgovarjali potrebam in primarjal trajnih koristi. Če se nam posreči dobiti v doglednem času vse sedaj manjkajoče surovine in forsirati delo v največji meri, bomo vzdržali v toliko, da stroje in tovorne vozove sproti popravljamo in pri osebnih nadomestimo deske na oknih s steklom. Da bi pa v doglednem času spravili s sveta grobove strojev — ki tulijo — v Dravljah in Mariboru, da bi popravili te stroje in jih predali njihovemu poklicu — o tem niti misliti ni. Je sicer moč oziroma po našem mnenju bode moralo biti moč, da takoj po sklenjenem miru dobimo stroje in vozove od Antante, a tudi te bode potreba vzdrževati od vsega početka v dobrem stanju in posledica: toliko manj naših grobov nam bodo moč go spraviti s sveta. Vsekakor se pa na to ne smemo pod nobenim pogojem zanašati, ampak energično in smoteno brez vsakega obotavljanja prijeti za delo in skušati z vsemi močmi iz lastnega storiti vse, kar je z našimi močmi izvedljivo.

Mi Slovenci smo v tem oziru zamudili veliko priložnost, ki so za nas zelo karakteristične. Tukaj omenjam samo eno, ki je bila za časa poslanca — sedanjega poslanika — g. Ivana Hribarja. Vsa njegova prizadevanja in ves napor je bil zamen, kaprici tedanjega voditelja Sustersiča se imamo zahvaliti, da nismo dobili v Ljubljano velike moderne delavnice državnih železnic. Zamujeno moramo nemudoma skratati nadomestiti in merodajni faktorji ne smejo tudi sedaj imeti pomisleke in — kaprice kot dedščino prejšnjega režima. Nikakor si ne lastimo sodbe o dosedanjem razvoju naše mlade države, a dnevno raste zavest, da prav po nepotrebnem in v lastno škodo zamujamo tako dragoceni čas in z debatami in naredbami streljamo mimo cilja! Zbrati moramo nemudoma vse naše zmogljive ljudi, profesionaliste, ki zdaj brez dela stradajo in zabavljajo. Naj se ne oporeka, da ni zmogljiv, izjava naj takoj stori vse korake, da dobimo večje število potrebnih ključavnih strojev, ako ne gre drugače — proti zamenjavi živil — naj se vzame raznim židovskim spekulantom živila in se jih, kar jih mi ne rabimo za nas, zamenja za take stroje. Delavnico na državnem kolodvoru naj se takoj razširi; saj ni potreba zidane stavbe, lesa imamo dovolj, provizorji je hitro in mora biti gotov in se lahko potem izpolni v moderno zgrajeno delavnico — zadoštal pa bode za prvi čas in se stotero izplačal. Predpogoj temu pa je, da se vendar enkrat reši tisto slavno neštetokrat povdajano — kompetenco.

Imamo centralno vladno. Vsa železniška vprašanja spadajo v kompetenco železniškega ministrstva. To ministrstvo mora pričeti že vendar enkrat funkcionirati. Nikakor nečemo omalovraževati težko naše skupne vlade. So velike, in gotovo najbolj težke zadeve ima in bode imelo rešiti železniško ministrstvo. Priznavamo tudi izrecno dobro voljo vseh sedanjih funkcionarjev tega ministrstva. — a ultra posse nemo tenetur. Vsako drugo ministrstvo gotovo lažje izhaja z manj močmi kot to, ker ima v gotovem oziru manj pereča vprašanja; tukaj pa se morajo vsa vprašanja hitro in smoteno rešiti, da se celokupna mlada država obvaruje gospodarske škode neopredelnih posledic. Vemo, da v Beogradu ni moč go vstvariti celotnega aparata za posamezne resorte, da bi ti lahko zadostili dnevnim potrebam, — torej preostala samo eno sredstvo — začasnica delitev na posamezne centre, Ljubljano, Zagreb in Sarajevo za vse one resorte, ki so skupni in ni še poverjenosti oziroma decentralizacije. Neobhodno potrebno je takoj ustanoviti v Ljubljani odsek železniškega ministrstva, ki ima do gotove meje — a ne ozkostrno — polno moč in ukrepa po navodilu ministra. Res je, da imamo ravnanje državnih železnic in v par dneh tudi ono južne železnice. Železnice se dajo ekonomsko voditi le po tem

zdrave centralo, ki mora biti boljša kot so bila prejšnja avstrijska ministrstva. Ravnanje mora sicer centralno — do gotove meje, vendar imajo v prvi vrsti obrat — torej eksekutivno. Veliko vprašanj — v gospodarskem oziru najvažnejših mora rešiti edino le ministrstvo, sicer nastane kaos nepredelanih posledic. Ta vprašanja so že tu! Južna železnica ima nujne gradbe in razširjenja obstoječih naprav etc. Kdo naj da votum — poverjenstvo za promet, ki je brez kompetenc, ali moč go prehodnogospodarski urad, socialno skrbstvo ali poverjenstvo za javna dela — ko obstoji še veljaven zakon in opravilnik, da mora taka dela predvsem odobriti železniško ministrstvo in je po naredbi celokupne vlade o sestavi in ustroju ministrstva saobračajo to direktno tudi že zakonjeno? Tudi vprašanje delavnic in sprejetja kvalificiranih moči ni nič manj važno. Tukaj bode moč go priti do resnega dela in uspeha le tedaj, ako imamo v Ljubljani odsek železniškega ministrstva s polno močjo in — strokovnjaki, ki hočejo in morajo resno poprijeti za delo in imajo tudi tozadevne pravice. Nujno rabimo pri železnicah strojne inženirje. Prepričan sem, da jih je toliko, da prevzamejo to nalogo in izvrše celokupnemu narodu uspešno izvedbo, a treba jih je poslati in jim tudi nekaj nuditi. Ne sme se zgoditi, kar se je zgodilo priznanim železniškim strokovnjakom inženirjem — Hrvatom — enemu od prejšnje generalne inšpekcije avstrijskih železnic — drugemu načelniku delavnice drž. žel. v Floridsdorfu, ki so ju najprej pozvali v Zagreb — a jih sedaj puste čakati, ker ni kompetence in polne moči — najbrž tudi dobre volje ne! Vprašanje izenačbe ustroja raznih železniških uprav, službene pragmatike in plačilnega regulativa za vse jugoslovanske železnice bode postalo usodopolno, ako se takoj ne začne resno in smoteno delo! Tarifi se morajo do končnice ureditve valute na vsak način povisati; sicer bomo gospodarsko zapravili toliko narodnega premoženja in napravili državi po nepotrebnem tako ogromne milijone dolgov, da bo groza. Dokler naša krona dnevno izgublja — recimo samo 2 vinarja — izgublja železnice pri sedanjih kronskih tarifah desetkrat toliko, tako da bomo v par tednih res vozili zastoni — plačevali pa iz državnih sredstev ali pa z novimi dolgov stroške za obratovanje. Naj se ne oporeka, da bo plačalo občinstvo tako ali tako. Je že res, a velika razlika med občinstvom, ki bi sedaj plačalo zvišane tarife in med onim, ki bode moralo leta in leta plačevati — nepotrebne dolgove in deficite železnic.

Omeniti je potrebno še enkrat vprašanje takozvanih kompetenc. Pri pokrajinskih vladah se je uvedla — moderna demokratična navada, da si vsako poverjenstvo lasti vse moč go pravice in hoče imeti povsod glavno in odločujočo besedo. To tudi pri nas na Slovenskem prosperira in se posebno glede železnic hoče udeležiti. Ni namen tukaj kritizirati in odkazovati raznim poverjenštvom njih delokrog, a vsi železnikarji, slovenski kot hrvatski so gotovo istega prepričanja, da nikdar ne bi bilo tega kaosa v Banovini, ko bi bili imeli res železniški strokovnjaki tehtno in odločujočo besedo — kar žalibog ni bilo. Skoraj dnevno so se in se še dogajajo slučaj, da izdajajo razna poverjenstva, posebno na Hrvatskem, izkaznice za — prosto vožnjo etc. Seveda smo mi Slovenci tudi v marsičem — prednjačili. Poverjenstvo za promet je ponovno zahtevalo od uprave južne železnice, da naj ta prestavi nemške hujšake iz Maribora v blaženo Nemškoavstrijsko republiko — to zahtevo je tudi obratno nadzornišvo južne železnice ponovno stavilo ravnanstvu na Dunaju — tam pa so se gospodje ravnatelji pri ustmeni intervenciji izgovarjali in povdajali, da je poverjenik za socialno skrbstvo Narodne vlade v Ljubljani izjavil, da teh ljudi ni potreba prestaviti tja, kamor spadajo, — torej hujškajo naprej in thotapio en gros živila in s tem podražuje cene vsem slojem — tudi slovenskim duševnim in manualnim proletarcem.

Zelo resni časi so in potreba je nujna, da si ohranimo naše železnice v dobrem stanju in obratu. Štetiti tukaj tako pri materialu kot pri mesadah nastavlencev, ni samo opasno — ampak tudi nujno pregrešek proti domovini kot taki, ker s tem ogrožamo obstoj in razvoj komaj osvobodjene domovine. Merodajni faktorji naj se zavedo resnega položaja in nujno ukreajo resno in smoteno, dokler je še čas in je moč go obvarovati državo katastrofe. Jeli potrebno, da vozimo za Nemško Avstrijo vlake na starem tarifu, a vse surovine in izdelke, ki jih dobimo od tam, moremo plačati po dnevi vedno višji ceni? Konzolidacija mora iti smoteno in uspešno le takrat pravo pot, ako so na krmilu močje, ki najprej premotrijo gospodarska vprašanja iz gospodarskega in strokovnega in šele potem iz političnega stališča.

Novinski pregled.

Glasilu staroradikalne stranke »SAMOUPRAVA« reagira na zahtevo stavkajočih madžarskih železnikarjev v Pečuhu, da se naj rbske čete umaknejo iz Baranje in pravi: »Gospodje Madžari si upajo preveč in stopajo preko mej, ki bi jih v svojem interesu ne smeli prekršiti. To njih postopanje dokazuje samo to, da postajajo Madžari, čim čutijo malo večjo prostost okrog grla, predzmi in nesramni in žaljivo one, katerim bi morali biti samo hvaležni in od katerih lahko v bodoče pričakujemo samo pravico in dobroto, ker bode imeli v političnem državljanskem in gospodarskem oziru v državi SHS mnogo boljše pogoje za življenje in obstanek, nego so jih imeli v svoji državi v času, ko so v Madžarski oblačili Tisza in ostali dunajski in berlinski hlapiči.

S vprašanjem, kaj nam donese mir, se bavi beogradska »SLOBODNA REČ« in prihaja do zaključka: »Politično ni modro tirati nezadovoljne narode v obup. Ta obup bi lahko iskal uteho, morda celo rešitev na oni strani, odkoder prihajajo skrajnosti. Tak mir, kakršen se kroji v Parizu, bo težko donesel stvaren mir v bodočnosti in že sedaj se kaže, da se svet iznova deli v dve sovražni skupini s samo zamenjanimi vlogami. Tisti večni mir, toliko obečan, ostane človestvu i v bodoče neusojen, ako ostanjejo smagajoče države pri svojih pretiranih sahtevah. A to bi imelo usodopolne posledice, ker se je večina narodov borila za idejo večnega mira.«

O istem vprašanju razpravlja tudi beogradska »PRAVDA« pisec: »Dokler smo se borili, smo imeli vsi enake pravice. Zavezniki so nam priznavali vse. A danes? Danes se Lloyd Georges razburja v dolgih razgovorih radi naših zahtev in ostane v Parizu samo pod pogojem, da konča konferenca svoje delo v dveh tednih. Zakaj? Zato ker so preliminarji za Nemčijo gotovi, a naše stvari so postranskega pomena. Računi veliki in veliki sil so gotovi in treba jih je čim najprej predložiti v poravnanje. Kakšno ime naj dam takšni mirovni konferenci?

V beogradski »EPOHI« je napisal dr. V. Verbenac članek, naslovljen »Rusi, Srbi i Ukrajinci.« V tem članku skuša dokazati, da so Rusi in Ukrajinci dva povsem različna in samostalna slovanska naroda. Pravi, da šteje ukrajinski narod 45 milijonov duš in da ima vsled tega pravico do svobode in nezavisnosti. Ukrajince imenuje Malorusi, je baže žalite, kakor je obrekovanje, da bi bila pokojna Avstrija podpirala Ukrajince. Nam se zdi, da dr. Verbenac ni baš temeljito podkovan o takozvanem ukrajinskem vprašanju, sicer bi se ne zavzemal s takšno vnetostjo za ukrajinstvo, ki je, kakor je znano vsemu

politično nagraženemu svetu, plod, delo avstrijske politike. Kje pa je ukrajinski narod? Lahko ga iščete z lučjo pri belem dnevu po Ukrajini in Galiciji, pa ga ne boste našli, namreč med ljudstvom. Vprašajte kmeta, kako govori, odgovoril vam bo — »po ruski.« Ukrajinstvo je nastalo šele v sedemdesetih letih preteklega stoletja. Uvedla ga je avstrijska vlada, da s tem izpodbije tla ruski propagandi. Dotlej je prebivalstvo v vzhodni Galiciji rabilo ruski književni jezik in ruski pravopis. Da to prebivalstvo ločijo od bratov v sosedni Rusiji, so Avstrijci dekretirali najprvo fonetiko, preuredili nekoliko pravopis ter nato proglasili narečje, ki se govori v istočni Galiciji, za književni jezik. Ta »novi jezik« so potem krtstili z ukrajinskim imenom in označili prebivalstvo vzhodne Galicije za Ukrajince. Ker je goldinar opravljal svoj posel izbornu zlasti med inteligenco, je po desetih letih že nastalo takozvano »ukrajinsko gibanje«, ki pa je bilo vsikdar in je ostalo do dandanašnjega v najožji zvezi z Dunajem in Berlinom. To je zgodovinska resnica, ki se ne da pobiti. Ukrajinstvo ni naše gore list, to je avstrijska in nemška cvetka. Takozvani Ukrajinci so Rusi, ki govore svoje narečje, ne tvorijo pa svojega, bistveno se od ruskega razločuje čega naroda. Ko izgine avstrijski in nemški vpliv in se izbrisejo tudi posledice tega vpliva, se bo podrla tudi umetna zgradba ukrajinstva.

Z Goriškega.

Kako je lepo, vse cvete, zaživela je spomlad v polni svoji čarabi in milobi. Kako blagodejno učinkuje to zgodnje solnce. Raj ponuja priroda, ali sredi tega raja ni veselja, ni zadovoljstva, črna skrb stiska srce domačinu, v obrazu pa mu odseva odločnost in neizprosni boj za lastno grudo...

Iz Sempasa proti Gorici ženejo laški karabinjerji tri fante, trdo uklenjene, kakor da bi bili to največji lopovi, in z njimi koraka tudi dekle, istotako uklenjeno. V gostilni pri Humarju v Sempasu je bilo: domača 20letna hčerka je vzela iz krilnega žepa svoj robec, padel je iz istodobno in žepa mal slovenski trobojni znak. Videli je to navzoči laški tenente, zgubanjilo se mu je mlado čelo in pričela se je dolga preiskava. Dekle je moralo povedati, da je dobilo znak od nekega dijak. In še dva druga sta bila zapletena v to, da imata slovenski trobojni znak. Karabinjerji so polovili fante in jih s Humarjem dekletom vred odgnali proti Gorici. Kajti strašno strogo je prepovedano v »Veneziji Giulije imeti slovenski trobojni znak, sicer se poruši slava zmage ob Plavi in v blato potepta glorijska Rima. Naši mučeniki, veliko je že njihovo število, prenašajo junaško vasko trpljenje za svojo domovino in tudi Humarjevo dekle ne joče in ne vzdihuje.

Prehrana je sadnje čase sumljivo dobra. Po goriškem mestu in po kmetih dobiš moko, sladkorja, olja, rib, vina, riža, kave, belega kruha, mnogo razdelje bresplašno, vse seveda v jeden jedni namen: pridobiti ljudstvo, da bi mislilo samo na svoj žolodec in bi se v njem izgubila njegova narodna zavest. Veselica na veselico, v Gorici neprestani koncerti, predstave, razveseljavanja, vrvenje, vse povsodi gibanje v določeno smer: omamiti ljudstvo in mu v tej omami izrvatiti vsklik: evviva l'Italia! Naši jekleni ljudje pa so neuklonljivi, po vseh živi le jedna misel, to je misel svobode. Oh, ko bi mogli mi glasovati! Plebiscit! Kako jednodušen bi bil glas naše slovenske Goriške! Čim bolj se bližamo odločitvi glede naše dežele, toliko silnejša je zavest, da ta

Inž. Henryk Grouner:

„Šola materijelne kulture“.

(Dalje.)

Vodstvo za ta namen potrebnih statističnih podatkov in zapisov in uporaba tozadevne uradnega gradiva, dat, itd. bo ena najvažnejših nalog te šole zajedno z odločkom za poizvedbe pri izbiri poklica.

Če pa starši kakega dečka vkljub natančnim izjavam ravnanstva »šole ročnega izdelovanja« na vsak način hočejo, da se vrne deček po dokončanem 2letnem praktičnem kursu nazaj v srednjo šolo v 4. razred, se bo korist časa, ki ga je prebil v kurzu pred vsem v tem kazala, da se bo deček pogovarjal s tovariši in starši, brati in sestrami čisto o drugih stvareh kakor deček, ki ni obiskoval tega kursa. Pri onih, ki so vzliubili praktično izdelovanje, se bo pokazalo, da se bodo nadalje v prostem času z njim bavili in čitali najraje dela obrtne, industrijske, tehnične in trgovske vsebine. Ti napredni izdelovalci se bodo na ta način počasi konsolidirali in izpopolnili.

Za slučaj pa, da bi eden teh naprednih učencev, samouki trgovca ali tehnik obiskoval po dokončani srednji šoli tehniko, bo to, česar se je naučil v »šoli materijelne kulture«, prišlo do prave veljave, ker se bo z vsebino in pravim zanimanjem, z globlji razumevanjem bavil s tehničnim študijem, Tehnika, oziroma materijalna kul-

tura, je danes že tako razširjena, tako raznovrstna, in s tem tudi študij tehnike za onega, ki ne prinese nobenega predznanja seboj (kakor pravi profesor Riedler iz Charlottenburga), tako težak, da se mora na vsak način že prnesti seboj gotovo množino prebavljenega in v spomin trdno zasidranega praktično — tehničnega znanja, drugače ne profitorita slušatelj tehnične visoke šole dovolj od detajlov tehnične predavanja.

Detalji igrajo v svetu materijelne kulture, na polju tehnike veliko važnejšo vlogo kakor v drugih poklicih, posebno dandanes, ko se je industrija in vsa produkcija na polju materijelne kulture tako dalekosežno specializirala.

Mogel bi kdo trditi, da je podaljšanje pouka za dve leti utemeljeno samo za one, ki so določeni že pred podaljšanjem za študij tehnike. Za vse druge učence pa pomeni podaljšanje pouka popolnoma nepotrebno izgubo časa, denarja itd.

Oni, ki tako mislijo, naj bi čitali spise ravnanstva dr. A. Papsta iz Lipskega, na pr. »Technische Arbeit als Erziehungsmittel«, v časopisu »Gartenlaube«, letnik 1908, stran 33, nadalje »Ročno delo dečkov v današnji vzgoji« (založba Teuber, Lipsko, 1907), naj bi si ogledali Horace Mann School v Newyorku, in govorili bi drugače.

Razven tega še omenim, da ne traja na pr. študij medicine na Švedskem kakor v Nemčiji ali Avstriji 4—5 let,

temveč 8—9 let, in realka v Nemčiji ne 7 let, temveč 9 let.

Če hoče pri nas rokodelci, delavci ali tehnik na podlagi iznajdbe ali izboljšanja začeti z izdelovanjem dotičnega predmeta, se mu bo zelo težko posrečilo, spraviti lajke do tega, da bi se začeli zanimati za stvar in financirali novo podjetje.

Netehnični svet ima strah in nezauzpon do tehnike, boji se, spuščati se v njo, ker je težka in komplicirana, najde se torej redkokdaj kdo, ki bi bil pripravljen investirati večje ali manjše kapitalije v kaki novi produkciji. Ta strah pred tehniko se da razlagati samo vsled neznanja pogojev, od katerih je odvisna uspešna produkcija. Šola materijelne kulture, ali kakor bi jo mogli tudi imenovati »praktična šola tehnične enciklopedije« za osebe različne starosti in različne stopnje splošne izobrazbe naj deluje zoper ta strah in nezauzpon pred industrio, vzred obrtjo in tehniko na ta način, da v gotovih oddelkih in kurzih toliko ljudi kakor je moč go na praktičen način seznanji s pokoji, od katerih je odvisen uspeh v produkciji.

Pri novi produkciji ne gre namreč toliko za to, ali vzdrži predmet te produkcije v vsakem oziru očitano ali nenokidano kritiko. Gre veliko bolj zato, ali

1.) je takoj že iz začetka potreben kapital za ustanovitev in obrat na razpolago,

2.) ali se bo izdelovalo na pravilni način.

3.) kako se bo organiziral in vodil tehnični del podjetja,

4.) kako se bo organiziral in vodil komercialni del podjetja,

4.) kdo bo vzel v roke 3.) in 4.),

6.) s kakšnim poznavanjem ljudi, sveta in trgovine, nadalje s kakšnim poznavanjem raznih imponderabilij bo napravljeno 3.) in 4.), kajti v nebroj slučajih se je že konstatiralo, da se doseže boljše rezultate, ako se pri vstnem vpoštevajuju točk 1.)—6.) kako manj genijalno idejo dobro izvršuje, kakor zelo genijalno slabo. Najgenijalneje ideje in nameni so pokopani, ako se natanko ne vpoštevata točk 1.)—6.).

Zatorej bo naloga novodobne šole časa po vojni, prave življenjske šole, ki bo šola materijelne kulture, da na podlagi skrbno zbranih in izdelanih primerov vse to, kar je treba uvaževati pri začetku novih produkcij, dečku že v tako nežni starosti vcepi, ne da bi si postal tega svest, da bodo ti dečki, ko se enkrat dorasli v zrelo močjo in imajo samostojne življenjske pozicije, imeli v teh stvareh veliko večjo samostojnost v presojanju kakor močje, ki niso absolvirali šole »materijelne kulture«.

Olvir časnikega članka je pretesen za širno razpravo, katero misli pisec podati v celi knjiži. Taka razprava bi bila pa ravno potrebna v tem časniškem članku, da razloži, da je šola te vrste ne samo možna, temveč tudi silno potrebna v kraljestvu SHS.

Pisec se torej omejuje na to, da poda rezultate svojega dela v sledečih točkah:

a) Dežela, ki še nima zadostne in pomembne industrije, more le v tem slučaju voditi uspešno industrio povsepalno politiko, če se briga odgovorna korporacija ali institucija za to, da se izobrazijo dobri domači strokovnjaki, ki bi našli v slučaju namišljenih novih produkcijskih ustanovitev pri kapitalu lajkov potrebno razumevanje za te nove ustanovitve.

b) Širno občinstvo, torej lajki, morejo le potem dobiti malo razumevanja za tehnične zadeve, če je kolikor moč go veliko število lajkov imelo že v nežni mladosti priliko, se na praktični, torej rokodelski način baviti s tehničnimi stvarmi in pod vodstvom izurjenih delavcev inženirjev delati v različnih produkcijah.

c) Občinstvo lajkov se neindustrijske dežele je v stanu podpirati nastajajočo domačo industrio, ako se je njega velik del že v zgodnji mladosti v »šoli materijelne kulture« bavil z najvažnejšimi principi izdelovanja in prodaje materijelnih stvari, kupčijskih predmetov.

Občinstvo lajkov more samo podpirati domačo industrio na ta način, da vsled razumevanja življenjskih pogojev obrti in industriji sploh vsake industrije na polju materijelne kulture omogoči z radovoljnim prepuščanjem potrebnih ustanovitev glavne začetek velikega števila novih produkcij.

(Konček prihodnji)

zemlja mora ostati slovenska. Pripravljeno smo za njo še dalje trpeli, in po vsem trpljenju mora sredi naravnega raja vskliti tudi naš duševni raj!

Politične vesti.

KONEC MEDZAVEZNIŠKE PREISKAVE RADI LJUBLJANSKEGA IN ZALOŠKEGA DOGODKA.

Ljubljanski dopisni urad poroča z dne 30. marca iz uradnega vira: Medzavezniška komisija, ki je prišla v Ljubljano po nalogu vrhovnega vojneke sveta v Parizu, da preišče takozvane dogodke v Zalogu z dne 12. februarja in v Ljubljani z dne 20. februarja, je zaključila svojo preiskavo z naslednjim uspehom:

Zaloški dogodek ni bilo. Iz Ljubljane odstranjena laška komisija za kontrolo izvršitve premirja se bo zamnila za medzavezniško komisijo, katere član je tudi srbski častnik in ki ima nalogo repatriacije, izdajanja potnih listov ter olajšanja železniškega prometa. Italijanske, francoske ter angleške članice te komisije predstavilo dne 3. aprila generali Segre, Savy in Gordon ljubljanskim oblastim, splošni Dravske divizije kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani general Smiljanović pa imenuje našega člana te komisije.

Parturient montes, —!

»POLITIČEN KLUB«

ki naj bo politično vzgojno središče Jugoslov. dem. stranke, se snuje. Ustanovni zbor je danes ob 8. zvečer v »Narodnem domu«.

Krajnava organizacija JDS v Lescah je prelozila svoj shod z dne 25. marca t. l. na dne 30. t. m. Po shodu se je vršil običajni shod in volitev vseh članov izvrševalnega odbora JDS.

Shod JDS v Hrastniku. Vžitek je imel in zadovoljen se je vračal vsakdo, kdor je bil dne 23. t. m. navzoč pri predavanju g. dr. Ravniharja, ki je prihitel iz Ljubljane k zborovanju naše kraj. org. JDS za Hrastnik-Dol. V poljudnih in izbranih besedah nas je vodil iz časa preseljevanja narodov pa do najnovejših dobe, ter nam pokazal, da smo tudi zgodovinskih potov upravičeni biti gospodarji naše lepe domovine. Njegov temperamentni govor ni bil združben, manjkala mu je vsaka strupena strankarska agitacija in ravno zato je učinkoval in prepričal vse navzoče tem bolj o idealni nalogi, katero si je stavila JDS. Govoril je iz prepričanja vseh poslušalcev, ko je povdarjal, da stranka, ki dela z nasiljem in terorjem — si piše obenem smrtno obsodo. Obenem pa se je g. dr. lahko osebno prepričal, kakšen sad rodi dnevno hujkanje vsenemških kričavcev Wiltshnigga in Stadlbaura na podrejene jima steklarje, ki sicer jedo naš kruh, a izdelke izvažajo nemoteno v Nemško Avstrijo in Madžarsko. Upamo pa z gotovostjo, da jih bo naša nemorljiva in pravična vlada vendar že enkrat pometla v raj, kjer bodejo lahko nemoteno hajjala. Obtožilnega materiala obeh veleizdajnikov in kričavcev je pri nas več kot dovolj!

V Mariboku se je ustanovilo 28. marca »Gospodarsko politično društvo za mariborski okraj«, ki ima za naloge vse gospodarsko, narodno in kulturno delo na naši severni meji v tem okraju organizirati. Kljub neugodnemu vremenu se je vabilu inž. Pahernika odzvalo lepo številno zastopnikov vseh občin in večina inteligence obeh strank in se je položaj okraja vsestransko razmotrival. Začrtale so se smernice za delo v bližnji bodočnosti v dobrobit našega ljudstva. — Zborovanju je prisostvoval tudi okr. glavar g. dr. Ipavc. Sprejelo se je več časa in položaju primernih resolucij.

AFERA PAŠIČ - KACLEROVIČ.

Na vidiku je v Beogradu veleznimiv političen proces. Kakor je znano, je imela srbska socialna demokratska stranka samo enega poslanca v narodni skupščini — Trišo Kacleroviča. Ko je srbska skupščina po okupaciji Srbije po avstrijski armadi jela zasedati na Krin, se je hotel udeležiti tudi Kaclerovič. Proti njegovemu pristupu na skupščino pa se je izjavil takratni ministrski predsednik Pašić, češ da je Kaclerovič nezanesljiv, ker se je pogajal in dogovarjal s sovražnikom. Nadalje so dolžili Kacleroviča, da je v času okupacije v Kragujevcu imel zveze s sovražnikom in da je tudi avstrijskim oblastvom ovdle nekatere kragujevške meščane. Kaclerovič se je sedaj vrnil v Beograd iz Stokholma ter zahteva parlamentarno anketo, ki bi naj izrekla svoje mnenje o njegovem političnem delovanju, takisto pa zahteva tudi, da ga njegova lastna stranka postavi pred častni sod. Obenem je izjavil na pristojnem mestu, da je pripravljen, da se zagovarja tudi pred rednim sodiščem. Zdi se torej, da bo Kaclerovičeva afera stopila v kratkem v ospredje političnega zanimanja.

(Naša brzojavna poročila iz Zagreba.)

JUNAŠKO DELO NAŠE MORNARICE

Zagreb, 30. marca. Današnja »Riječ S. H. S.« prinaša vest o junaškem činu naših mornarjev pri ekspediciji donavskih monitorjev proti Budimpešti. Dva donavska monitorja, ki sta bila zasidrana pred Beogradom, sta bila poslana pod poveljstvom angleškega polkovnika Bakerja v Budimpešto, da se ta informira o stanju tamonjske antantne komisije, ki šteje 80 častnikov. Pod poveljstvom kapitana D. Mažuraniča sta se monitorja

odpravila na pot. V Budafoku so pričeli mažuranski vojniki streljati s strojnimi na monitorje in je bil pri tem kapitan Mažuranič težko ranjen. Ostal je pa vseeno na svojem mestu in zapovedal streljati s topovi na mažuranske napadalce. V par minutah je topovski ogenj, dobro namerjen, prepodil mažuranske vojnike. Mažuranič je bil ranjen v obe nogi nad kolenom, a ekspedicija se je nadaljevala in monitorji so srečno prišli v Budimpešto. To dejstvo samo je v Budimpešti povzročilo veliko senzacijo. Takoj pri prihodu so prišli oznanjenci sovjetske vlade in izrazili svoje obžalovanje radi nesorazmernih v Budafoku. Obenem so naznanili, da je bilo v boju tamkaj usmrčenih 12 mažuranskih vojakov. Zahtevali so tudi pojasnila radi prihoda monitorjev. Polkovnik Baker jim je povedal, da je prišel zato, da poseti antantno misijo. Nato so mu člani sovjetske vlade dovolili prihod v mesto. Drugi dan so prišli znova mažuranski poslanci k monitorjem in zahtevali v imenu sovjetske vlade, da se monitorji predajo, ker pripadajo mažurški državi. Kapitan Mažuranič jim je na to povedal, da ima o tem odločati samo polkovnik Baker. Tega pa so Mažurji internirali in po posebnem selu je sporočil kapitanu, da naj odloči po svoji volji, a mažurški poslanci so ga pri tem opozorili, da naj se preda, ker so na mostovih topovi in po obrežju postavljene strojne puške. Ako bi pa tudi tu utekel, so pa v Budafoku že nameščene mine. Mažuranič jim je odgovoril, da v principu s svoje strani nima ničesar proti predaji monitorjev, da pa hoče počakati na višjo zapoved. — V nato sledeči noči pa se je Mažuranič odločil, da se odpelje. Ležeč v svoji kabini, je zapovedal naperiti topove na mažurške baterije in streljati. Streljajoč na vse strani, je pričel pluti s polno paro izpod mosta in iz Budimpešte. Mažurji so bili tako osupli, da so zapustili svoje topove in strojne in zbežali. V Budafoku je res računal s tem, da so Mažurji položili mine in sicer na onih mestih, kjer se jih običajno polaga. Spretnosti njegovih mornarjev se je posrečilo premagati tudi to oviro in Mažuranič je srečno prispel s svojimi monitorji v Beograd. Kapitan Mažuranič so takoj prenesli v bolnico in operirali. Admiral Prica in drugi visoki častniki so ga obiskali v bolnici in mu čestitali na njegovem junaštvu in spretnosti, s katero se je rešil sramotne predaje monitorjev.

ZBOROVANJE ISTRSKIH BEGUNCEV V ZAGREBU.

Zagreb, 30. marca. 28. t. m. se je vršilo v Zagrebu zborovanje istrskih beguncev, ki ga je sklical dr. Orlić radi nastopanja državnih poslancev dr. Laginje in Spiničiča, ki sta pristopila v »Narodni klub«, čeprav sta dobro vedela, da je celo prebivalstvo Istre proti delovanju tega kluba. Na zborovanju nastopajoči govorniki so zlasti napadali dr. Laginjo, ki se je zavzel za Radica. Pretega in Pazmana in zagovarjal njihovo izdajalsko delo. Sprejeto so bile resolucije, v katerih se 1.) osto obsoja pristop poslancev dr. Laginje in prof. Spiničiča v Narodni klub, 2.) zgraža nad zagovarjanjem Radica in njegovih tovarišev po dr. Laginji in 3.) pozivlja dr. Laginjo, da nemudoma odloži mandat.

TUJI ŽURNALISTI V ZAGREBU.

Zagreb, 30. marca. Iz Beograda so dospeli včeraj dopoldne v Zagreb naslednji žurnalisti velikih inozemskih listov: dopisnik »Journal des Debats« profesor Begouen, dopisnik lista »L'Œuvre« Bertrand, dopisnik »Petit Girondin« Pounnier in dopisnik velikega angleškega lista »Morningpost« Ford. Ti francoski in angleški časniki pri bodo v bližnjih dneh prepotovali vse naše kraje in se informirali o vladajočih razmerah.

ZA ZGRADBO PORUŠENE SRBIJE.

Zagreb, 30. marca. V petek popoldne se je vršil v Zagrebu sestanek, na katerem so se vršili dogovori, kako naj se v Hrvatski in Slavoniji organizira akcija »za pomoč srbskemu ratu«. Zbirali se bodo prispevki in organizirali pododbori, da se pomaga srbski kmetu, ki mu je vojna uničila dom in vse imetje.

(Naša brzojavna poročila z Dunaja.)

NEMIRI RADI PREFRANE NA DUNAJU.

Dunaj, 30. marca. V ponedeljek se bo skrčila krušna kvota na polovico, ker je vsled tridnevne železniške stavke izostal vsak dovoz živil, posebno dovoz moke iz Italije in Amerike. Vsled tega je nastalo v dunajskih predmestjih nervozno razpoloženje. V soboto dopoldne je prišlo v veliki dunajski tržnici do velikih izgrezov, ker ni bilo nobenih živil. Proti večeru so se ti nemiri ponovili v 10. okr., kjer je razburjena množica ornila več vozov, naloženih z moko in marmelado. Policiji se ni posrečilo, da bi bila ujeta kakršna storišča.

Dunaj, 30. marca. Uradniki in delavci v vagonih tvornicah v Dunajskem Novem Mestu so sklenili, da prirede enodnevne štrajk iz simpatije do železniške stavke. Isto so sklenili tudi uradniki in delavci motorske tvornice Daimler. Dunajska vlada je vsled raznih stavk izdala naredbo, s katero se prepoveduje za par dni prodaja in uživanje alkohola.

ANTANTINI UKREPI PROTI BOLJŠEVIZMU.

Krakov, 30. marca. Listi iz Černo-vice poročajo, da je Antanta postavila velike množine vojaštva ob rusko-gališki meji, da prepreči nameravano prodiranje ruskih boljševikov proti Ogrski. V Jassyju je glavni stan antantne vojske.

NARODNI SVET NEMŠKIH ČASTNIKOV RAZPUŠČEN.

Berolin, 30. marca. Berolinski guverner je razpustil narodni svet nemških častnikov, ker so častniki priredili

demonstracije za Ludendorfa in več takih nemških generalov, ki so bili znani kot tlačitelji vojakov in strastni pristaši vojaškega režima.

TO BO LEPA ŽETEV!

Budimpešta, 30. marca. Stevilni duševni delavci, ki so vsled preobrata postali brezposelni, po večini advokati in častniki, se trumoma tavičajo za poljska dela, posebno jih veseli saditi krompir in sladkorno repo! Poprosili so, da se jih naj pošlje čimprej na deželo in vlada jim je že obljubila, da jih v kratkem pošlje v oddelkih na kmete. (To bi bilo interesantno, ogledati si razne doktorje in stabne častnike, kako bodo sadili krompir. Kadar gredo na polje, ne smejo pozabiti cilindra in rokavice in pa odlikovanja! — Uboga žetev!)

KOMUNISTIČNA ZBOROVANJA V NEMŠKI AVSTRIJI.

Dunaj, 30. marca. V soboto se je vršilo tu zborovanje duševnih delavcev, na katerem je nastopilo tudi par komunistično navdanih govornikov, ki so ostro napadali socialne demokrate in njihovo glasilo »Arbeiter Zeitung«. Zborovanje je postajalo od trenutka do trenutka bolj vžarno, tako da se je bilo bati dejanskih sporov. Komunisti so protestirali proti temu, da bi duševni delavci vstopili v delavske svete, ker imajo manualni delavci nekako antipatijo in nezaupanje proti duševnim delavcem. Nemir in nered je raste od trenutka do trenutka in končno se je zborovanje končalo, ne da bi se bilo kaj sklenilo.

Gradec, 30. marca. Danes se je vršilo tu komunistično zborovanje, na katerem so ti zahtevali diktaturo proletariata. Kot govorniki so nastopali večina naročni dunajski komunisti. Socialni demokrat dr. Eisler je pobihal izvajanja dunajskih komunistov in navzoči socialni demokrate so mu prišli na pomoč. Dunajčanje so predlagali resolucijo, v kateri izražajo svoje simpatije ogrskim in ruskim boljševikom in komunistom. Predsednik zborovanja je dal resolucijo na glasovanje in konstatiral, da je sprejeta. Socialni demokrate pa so trdili, da resolucija ni sprejeta in da pri glasovanju niti polovica navzočih ni bila zanj. Nastal je velik hup in skoraj bi bilo prišlo do pretepa. Ker je predsednik še vedno trdil, da je predlagana resolucija sprejeta, so organizirani socialni demokrate korporativno zapustili zborovanje.

VRNITEV ČESKIH VOJAKOV V DOMOVINO.

Praga, 30. marca. Včeraj so dospeli iz Italije prvi transporti čeških čet, ki so se do sedaj nahajale v laškem vjetištvu. Več starih in mlajših letnikov je bilo takoj demobiliziranih.

ITALIJANI UVIDEVAJO?

Berolin, 30. marca. »Informations« poroča iz Rima, da Ministrski svet v Rimu je sklenil sprejeti predlog Antante glede jadranskega vprašanja, ker smatra ureditev tega vprašanja le za provizorno. Kot vzrok te nepostojnosti se navaja dejstvo, da si Italija v jadranskem vprašanju sama ne more pomagati in da nima za izvedbo nasilnih sredstev dovolj moči na razpolago. Zato hoče raje počakati, da ji bo lahko pomagala Antanta.

ZDRUŽENJE ČESKIH SOCIALISTIČNIH STRANK.

Praga, 30. marca. V Moravski Ostravi se je vršilo v soboto zborovanje delegatov češko-slovaških socialnih demokratov in čeških centralistov iz Moravske in Šlezije. Pri zborovanju se je sklenilo, da se obe stranki združijo v eno socialno demokratsko delavsko stranko. Na Češkem ste se ti dve stranki že pred deli časom združili.

ANTANTA ŽOŽUJE KROG OKOLI BUDIMPEŠTE.

Praga, 30. marca. Iz Požuna poročajo, da se nahajajo tamkaj poleg italijanskih tudi angleške čete, ki so zasedle zlasti železnice in nadzorujejo vse transporte. Tako se od dne do dne bolj zožuje krog okoli Budimpešte.

VELIKODUŠNOST ITALIJANSKE VLADE — ALI STRAH?

Lugano, 30. marca. Vsled opasnega položaja v Trstu je dovolila italijanska vlada kredit 500 milijonov lir za gradbo novih hiš in za odpravo bede v Trstu.

LAHI LE POČASI DEMOBILIZIRAJO.

Lugano, 30. marca. Listi poročajo, da je italijanska vlada sklenila demobilizacijo letnikov 1898 in 1899.

STAVKA ZA STAVKO.

Dunaj, 30. marca. Komaj se je polegla opasna stavka železničarjev, že dvigala hrida »stavka« znova svoje tisočere glave. Sedaj je izbruhnila stavka tipografov, ki zahtevajo 50 % znižanje svojih prejemkov, v prihodnjih dneh izbruhne štrajk kovinskih delavcev po celi Nemški Avstriji, za tem, pridele peki na Dunaju, potem damski krojači, potem modistice, potem ... itd.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev.

NA NAŠI SEVERNI MEJI.

LDU. Ljubljana 30. marca. Ljubljanski dopisni urad poroča dne 30. marca dopoldne iz uradnega vira: V velikovškem odseku je dne 29. marca zvečer in ponoči bilo nekaj strelav iz pušk, strojne in topov. Nemška artiljerija je streljala večer na most južno od Velikovca. Dne 30. marca do 9. jutraj je bilo mirno.

IMENOVANJA IN NAREDBE.

LDU. Beograd, 30. marca. Na predlog Deželne vlade za Slovenijo je imenoval minister za narodno zdravstvo dr. Krulj do nadaljnjega ministrske odredbe začasno za redne člane Deželne zdravstvenega sveta dr. Frana Janoviča, primarija dr. Ivana Jenka, profesorja dr. Ivana Plečnika, primarija dr. Ivana Robida in mestnega fizika dr. Otmarja Krajca.

LDU. Zagreb, 30. marca. Hrvatski ban dr. Paleček je izdal z ozirom na dvigovanje denarja iz denarnih zavodov nastopno naredbo z dne 29. marca 1919, števil. 2452. Ker se opaža, da posamezniki zopet zbirajo denar in ga drže doma na škodo vsega narodnega gospodarstva in na škodo državnih interesov, odredja, da denarni zavodi (hranilnice, banke itd.) niso dolžni izplačati na vlagajniška nakazila do včetega 21. aprila 1919 posamezni stranki več nego 5000 kron. Ta omejitev se ne nanaša na denarne zneske, ki so bili vloženi po izdanih t. n. naredbe.

V UVAŽEVANJE.

V Medvodah je bila na Jožefovo javna dražba, na kateri so se oddajala zemljišča deželne »Ristave« v zakup. Vzklicane cene, sicer niso bile visoke, ali srenjski mogotci so iste tako visoko spravili, da jih ljudje, ki v resnici zemlje potrebujejo, niso mogli plačati. Nasledek tega je bil, da so skoro vse izklicane parcele prišle v last boljšim posestnikom, med tem, ko so najpotrebnejši odhajali praznih rok.

Umestno se mi torej zdi vprašanje: zakaj se je sploh razpisala javna dražba zemljišč? Ali občinskemu odboru v Medvodah ni znano, kdo je zemljišča potreben in kdo ne? In če se ta ne zaveda svoje naloge napraviti občinski ugotovitvi — katerih je menda dovolj — zakaj ga pristojna oblast ni opozorila na to? — Danes ko se toliko govori o pravični razdelitvi zemljišč, bi bilo torej na mestu, da se javne dražbe zemljišč popolnoma opuste in zemljo nudi le tistim, ki jo v resnici nimajo, a bi jo radi obdelovali. Potem javnih dražb pa to ne bo šlo, ker tam se gre za to, kdo več plača; in kdo lahko več plača, ve vsakdo; bolj si posestnik, trgovec si na ta način prilaсти mnogo več zemlje kakor jo v resnici potrebuje in kakor jo zamore pošeno obdelati, majhni, zemlje potrebni in dela zmožni ljudje pa ostanejo brez vsega. — Kar se je sedaj v Medvodah zgodilo, je jasen dokaz, da se v merod, krogih duh časa ne umeje tako, kakor to zahteva potreba naše dobe. Ogorčenje in sovraštvo bajtarjev in malih posestnikov je veliko in bati se je, da ne pride do izraza. V interesu javnega mira, reda in blagostanja je, da se dražba — ki je sicer samo eno leto veljavna — nemudoma zopet prekliče, in se zemljišča znova na isti dražbi tako razdele med v resnici potrebne in dela zmožne bajtarje in male posestnike.

Mimogrede budi omenjeno še to, da veje v krogu naših občinskih mož precej svež Šusteršičev vdih. Potrebno bi torej bilo, da bi se merodajni činitelji malce zanimali za stvar. Imamo vendar mladih, sposobnih mož — sedaj je večina takih, ki nima smisla za potrebe današnjih dni — ki bi uredili občinske zadeve tako kakor to zahteva splošna korist. Če se že pometa povsod, naj se tudi tu malo počisti, ker precej smrdi po gnjilobi prejšnjih dni.

Pohorsky.

Neodrešena domovina.

ITALIJA ČUVA KRANJSKE NEMCE.

»Journal des Debats« priobčuje telegram iz Rima, v katerem poroča, da prinaša »Corriere della Sera« na vnovnem mestu dopis iz Reke z vsebino spomenice, ki so jo poslali kranjski Nemci na mirovno konferenco. V tej spomenici opisujejo izredno težak položaj nemške manjšine na Kranjskem, ki je izročena slovenskim gonim že od oktobra meseca in povdarja posebno odredbo, vsled katere se morajo nemški uradniki posluževati slovenskega jezika v šolah in uradih. Vsled tega zahteva spomenica varstvo nemške manjšine na Kranjskem, zaščeno po mirovni konferenci in to na podlagi kulturne, gospodarske in finančne premoči nemškega prebivalstva.

»Journal des Debats« pripominja k tej vesti: »Kar je tu interesantno, niso nemške pritožbe proti stanju, ki je popolnoma naravno, če se vpoštevata razmere, v katerih se nahajajo na Kranjskem Slovenci in Nemci, ki predstavljajo manjšino, ki je bila dolgo časa privilegirana. Interesantno je stališče, katerega zavzema italijanski list, kakor je »Corriere della Sera«. Ali ne izhaja to na kak način iz italijansko-nemškega vira? Javno je, da izhaja iz vidne tendence, da se pomaga mednarodni nemški element in združiti Nemške Avstrije z Nemščijo.«

P. P.

Brezvestna propaganda. Pred kratkim so italijanski oficirji pri razdeljevanju hrane prisilili vaše otroke v Trnjo pri Sv. Petru, da so po kleknili in z dvignjenimi rokami prosili kruha. Nato so jih tako fotografirali in slike poslali v italijanske ilustrirane časopise, ki naj razširja in spričuje plemenito delovanje Italijanov v »odrešenem« ozemlju.

Nečloveška obsodba. Pred par dnevi so v Trstu obsodili 24letno Ivančo Ambrožovo iz Slavine na 32mesečni sapor, ker so našli pri njej en izvod »Slovenca« in pismo, ki ga je prinesla

iz Ljubljane. Odpeljali so jo v proslulo ječo v Benetkah.

Romuska šola v Istri. V Sušanjcih v istrski Čičariji so odprli Italijani romusko šolo. »Goriški Slovenec« pripominja k tej vesti, da je ustanovitev te šole čin pravičnosti in upamo, da bode vlada nadaljevala po tej poti v šolskem in drugih vprašanjih. Vsa politična lumparija Italijanov se je razgalila v tem dejstvu, če pomislimo, da je v Trstu 10.000 slovenskih otrok brez vsake šole in da v Istri z vso brutalnostjo hočejo poitalijančiti vse hrvatske in slovenske šole, na drugi strani pa odpirajo šole »Romunom«, t. j. istrskim Čičem, katerih narodnost sploh še ni dognana in ki govore čudno mešanico vseh mogočih jezikov!

Ples izdajalcev z nasilniki. »Goriški Slovenec« poroča: To dni je bil v Narodnem domu v Buzetu ples, h kateremu so bile povabljene vse civilne in vojaške oblasti. Med zabavo je vladala med italijanskimi in slovenskimi meščani največja pristranost. Plesa se je udeležil poveljnik tamošnje garnizije, civilni komisar in najuglednejši meščani. — Ali pa se »Gor. Slov.« laže.

Proti našim železničarjem! Vsem slovenskim železničarjem v Podbrdu so izročili Lahi odpustnice ter jih kratkim potom spodili iz stanovanj. Plače so jim ustavili že meseca februarja. Laški teror v Baški dolini postaja vedno neznošnejši in našli ljudi se že polašča obup, ako bi v kratkem ne prišla pomoč.

Italijani odpustčajo jugoslovanske mornarje. »L'Avvenire d'Italia« poroča iz Trsta, da bodo odpustili vsi mornarji jugoslovanske narodnosti, s katerimi so bila »oskrunjenca« vsa parobrodarska društva in da bodo nadomesteni z brezposelnimi Italijani. Slovenci in Hrvatje so Italijanom tuji, »eksoctičen« element in »mangia-italiano« (lahozre), ki se mora kar najhitreje iztrebiti, ker to zahteva laško pojmovanje o »svobodi« in »civilni italijanac«.

MISLI O ARBITRAŽI.

»Daily Chronicle« prinaša poročilo svojega posebnega pariškega dopisnika Perisa, ki pravi, da je zadnji spor Jugoslovancov z Italijani v Ljubljani, o katerem so italijanski delegati govorili na konferenci, pokazal, kako nevarno je reševanje jadranskega vprašanja. Jugoslovanski predlog o arbitraži predsednika Wilsona se mora premotivirati s tehničnimi točkami stališča, ker je treba pomisliti, da svet kot celota ni kompetenten. Na vsak način ostane brezdomno moralna vrednost predloga. Osebnost s konference se je izrazila, da je težko določiti, kako naj bi se spor drugače rešil. Definitivna odločitev konference, je rekla ista osebnost, ne more biti enostavna. Toda ta odločitev ima dva predpogoja: ali se Italija odreče svojim imperialističnim aspiracijam, ali se Jugoslovanci pripriznajo z italijansko oblastjo na Adriji, oblastjo, ki bi bila še hujša, nego ona, ki jo je Avstrija vsilila Srbiji, ne da bi ji dala svobodni izhod na morje. Ker je verjetno, da ne bo popustila nobena stranka, sta mogoče samo dve rešitvi: arbitraž ali sila. Zakaj naj bi bili Jugoslovanci s svojim predlogom o arbitraži grešili nad principom konference? Ali bi hoteli, da svet desetorice diktira Jugoslovancem kot sovražni državi pozole njihovih dolžnosti? Ali je jugoslovanska država primorana sprejeti te pozole, ker je mala, a Italija velika? Nemogoče je pripisati Angliji in Franciji tako nepravilne namene! P. P.

Slovenski svet.

ČEHI IN MI.

LDU. Praga, 28. marca. (ČTU.) Na javnem zborovanju, ki ga je priredila češka napredna krajevna organizacija v Pribramu, so sprejeli nastopno resolucijo: Pribramsko prebivalstvo, zbrano na javnem zborovanju, dne 25. marca 1919 v Sokolovni, izjavlja po izvajalnih jugoslovanskih govornikov dr. Novakoviča in dr. Wigeleja nastopno: Čehoslovanski narod izraža svoje najiskrenejše simpatije do svojih jugoslovanskih bratov. Nikdar ne pozabimo brataškega sodelovanja našega prijateljskega jugoslovanskega naroda v ljutem boju pred vojno in za vojne proti nemški in madžarski hidri. Zvestoba za zvestobo, to je postala naša skupna parola v današnjih težkih časih. Obzljajmo, da ne moremo hiteti pomagati našim bratom, protestiramo pa kar najodločneje proti temu, da bi se oškodovali življenjski interesi naših jugoslovanskih bratov na način, da bi se onemogočili njih narodni, kulturni in gospodarski razvoj. Preverjeni smo: Kakor je bil naš boj brez skupnega delovanja nemogoč, tako je tudi naša bodočnost in varnost nemogoča brez skupnega delovanja za vse čase. Zaradi tega zahtevamo, da bosta imeli naši državni tesno zvezo, kar se more najbolje doseči z ustanovitvijo koridorja med čehoslovansko in jugoslovansko državo. Samo tako se more zaimati bratsko sodelovanje Čehoslovakov in Jugoslovancov za skupne kulturne, gospodarske in politične interese.

Češko - jugoslovanski odnošaji. »Češke Slovo« z dne 24. t. m. priobčuje pod naslovom »Nevarne eksperimente« dopis iz Ljubljane, iz katerega posnemamo te-le glavne odstavke: »V poslednjih dneh je naraščala nevolja proti Čehom, čim bolj se je poglobljala italijansko - jugoslovanski spor. Časopisi so bili polni člankov obsojajočih vsebne

in ni se ukrenilo ničesar, da bi otopila ostrina nastopa proti nam. Slovenska vlada ni nastopila, pa tudi naši mero-dajni činitelji niso mogli napraviti nobenih korakov, da bi izpodbili častni-karske vesti, zakaj naša situacija v tem vprašanju je bila zelo nejasna. Naša vlada se ni jasno izjavila, a razne ve-sti o postopanju naše delegacije v Pa-rizu so samo povečevale zmedo. Nato navaja pisec »Slovenčev« vest, na-slovljeno »Italijansko - nemško - če-ska zveza« in nadaljuje: »Istina je, da je naša javnost nezadostno informova-na o Jugoslaviji v njenem sedanjem us-troju. Tudi vesti češko - slovaškega tiskovnega urada se ne objavljajo v slovenskih listih v tako znatnem šte-vilu, kakor je to bilo prej. Vobče so se naši stiki z Jugoslavo znatno ohladili. Ne morem presoditi, ali je bil namen naše zunanje politike molčati ali ostaviti pristoje polje najbolj nemo-gočim kombinacijam. Toda ta vtisk imam, da nismo postopali dosti dobro proti državi, ki smo jo mi najprej pri-znali. Nismo postopali odkrito in povod-ko za nezaupanje je bilo mnogo.« Re-ferujoč o članku »Riječi SHS« »Zalost-na stvar« in o dogodkih dne 15. t. m. v Ljubljani izjavja pisec Barbar: »Polo-žaj Čehov v Jugoslaviji postaja nez-držljiv. Naša politika, ako je v istini taka, kakor trdi Slovenci, pokušuje Ju-goslavijo v zvezo z Madžarsko in Nem-ško Avstrijo, kar škodi našim bratskim odnosom in jih onemogočuje. Vsa de-monstracija v Ljubljani napravlja po-seben vtisk. Zdi se, da je bilo vse pri-pravljeno in preje dogovorjeno. Alar-mujoča vest, seveda potrjena, je bila objavljena v soboto zvečer. V nedeljo zjutraj, ko so vse prodajalne zatvorje-ne, je bila demonstracija. Prapor, a za njim vrste dijakov in vajencev, dija-kinj in prodajalk. Tudi šolarji so bili v spredu. Črne zastave so bile izve-sene na mnogih hišah v znak žalosti. Pred hotelom »Union«, kjer je nasta-njena ameriško - francosko - angleška komisija, se je sprevod ustavil, prav tako tudi pred »Slovene«. Zvečer pa se je pokazalo, da je bilo vse nepotre-bno. Lepaki s še posušenim tiskom so pomirjevali prebivalstvo in časopisi so v posebnih izdajah priznavali, da so bili vzroki razburjenja samo bluff. To-da ali ni bil ta alarmantni znak izdan namenoma? Ali niso hoteli ententni komisiji pokazati, kaj bi se zgodilo, ako bi Trst v resnici dobila Italija? Vse kaže na to. Žurnalista se je po-služila ulice in ni se prevarila. Je to sicer izdaten, toda nevaren eksperiment in naj ga povzroči kdorkoli. Ne bilo bi se čuditi, ako bi v teh okoliščinah iz-bruhnila - izgrebi proti Čeho-slovakom in republik. Vprašam: Kdo je odgovoren za ta dogodek in razvoj stvari? Vlada ali žurnalisti-ka? Odgovora ni. Morda nam vlada po-dá pojasnila in napravi potrebne ko-rake, predno bo prepozno, ter pokaže več zanimanja za zadeve, nam tako bliske.« — Ta dopis je pisan s takšno tendenco, kakršno smo doslej bili va-jeni najti samo v nam sovražnih nem-ških in v zadnjem času tudi v italijan-skih listih. Pisec predstavlja manife-stacije dne 16. t. m. ne kot spontani iz-raz ljudskega mišljenja in čustvovanja, marveč kot puho komedijo, ki je bila že v naprej pripravljena in celo med časopisjem in vlado dogovorjena, na kar kaže kaže zlasti okolnost, da so vladni pomirjevalni lepaki izšli s že suhim tiskom. To je prav nizka insti-tucija, ki jo je mogel zagrešiti samo človek, ki nima niti pojma, še manj pa razumevanja za to, kako zavalovi v vsakem pošteno mislečem Slovencu, čim sliši, da se hoče na nasilen način odtrgati naše solčno Primorje od ma-tere - zemlje. Na to insinucije ne rea-giramo, ker je glupa, proti drugi pa moramo nastopiti z vso odločnostjo za to, ker je pred vsem - zlobna! Ne-varnost naj bi bila, da nastanejo izgre-di proti Čeho - slovakom in republik na Slovenskem, v Ljubljani? Zavrača-mo to neosnovano, samo židovskega šmoka vredno podtikanje z vso energijo, ker izključujemo med Slovenci že samo misel na take izgrede. Smo Slo-venci, Slovani, ki varujemo svoje slo-vansko dostojanstvo zlasti v slučaju, ako nam dela krivico brat Slovan.

Češka adresa.

LDV. Praga, 27. marca. (Dun. kor-urad.) V današnji seji narodne skup-šine so sprejeli adresu na decembersko spomenico predsednika Masaryka. Spomenica je zelo obširna in začena z opi-sovanjem delovanja Čehov med vojno. Spomenica poudarja potrebo prijateljskih odnosov do Poljske in Jugosla-vije. Dalje veli spomenica: »Da bo Čehoslovaška republika imela skupne meje z Jugoslavijo, se mora ustvariti koridor, ki bo zvezal Čehoslovaško dr-žavo z Jugoslavijo.« Nadalje se zahte-va internacionalizacija Labe, Donave in Visle in železnice od Bratislave pre-ko ogrskega ozemlja in čehoslovaške meje skozi nemško - avstrijsko ozemlje do mej Jugoslavije in od Fürtha preko Norimburga do Strassburga. Napisalo se zahteva, da se čehoslovaška država izloči iz blokad in da se dovoli uvos

po Labi in Donavi. Spomenica nadalje ugotavlja, da bodo Čehi pri likvidaciji skupnih posestev bivše Avstrije kar najodločneje zahtevali vse svoje pravice in zlasti, da se jim vrnejo vse umetniške in zgodovinske znamenito-sti, ki so bile zvočias odnešene iz Čehoslovaške.

Ne verujmo Nemcem! V listu mlade češke generacije »Žitřek« razpravlja J. Urban o nemškem problemu in prihaja do zaključka: »Dogodki zadnjega časa kažejo jasno, kako se Nemci spreminjajo. Socia-listični in demokrati Nemci so bolevis-tični kakor cesarski. Ker je zveza narodov že negotova in nadvse problematična, bi bil neodpusten greh, ako bi se pri svojem eksponiranem položaju zanašali na njeno zaščito. Amerika je daleč, Nemci pa bli-žu. Ne verujmo Nemcem, ne računajmo na pomoč tujine, marveč zaupajmo samo v svojo moč in silo. Seveda moramo delo-vati tudi na to, da se ojačimo in okrepimo. Zato pa je v prvi vrsti potrebno, da se osvobodimo sovražnih elementov, da nam ne bodo nekoč razrušili poslopja naše neodvisnosti.« — Te besede veljajo v podvo-jeni meri tudi za nas. Na stotine in tisoče imamo še pri nas Nemcev, ki hodijo med nami v ovčjih kožah, na skrivaj pa šču-va in hulkajo z vsemi sredstvi proti naši državi. Ob prevratu je večina mladih nem-ških petelinov pobrala šila in kopita in po-begnili, sedaj se trumoma vračajo na Sta-terko, Kranjsko in v Ljubljano. Ali men-ite, da so se vrnili z dobrim namenom, dasi so krotki in ponižni kakor jagmetka? Pod plaščem skrivajo nož, bodimo opretni, pa še bolj neizprosni. Človekoljubnost je si-ker lepa reč, toda v našem sedanjem po-ložaju ne velja. Za to se bo treba tudi pri nas odločiti za strožje odredbe proti ele-mentom, ki so ostali v naši državi ali se šele v zadnjem času zopet vrnili semkaj z očitnim namenom, da rujejo proti našemu državnemu ustroju. In teh ni malo! Zato se nam zdi, da bi popustljivost v tem pogledu lahko bila usodopolna.

Češko - ruska jednota v Pragi. V Pragi so ustanovili češko - rusko društvo, ki si je nadelo nalogo, širiti med Čehi po-znavanje ruskega naroda in znanje ruske-ga jezika. Na čelu društva stane najboljši predstavitelj češke kulture, cvet češke in-teligenca. Listi približujejo na čeho - slo-vaški narod oklic »Češko - ruske jednote«, v katerem se naglašajo med drugim: »Po-žari, kri in grozote revolucije, v katere je zabredla Rusija, nam niso vzeli lubezni k-nji, niso nam uničili, niso nam oslabili vere v njeno veliko bodočnost. V težkih boleči-nah francoske revolucije pred sto leti se je rodil današnji zapad. V težkih bolečinah se rodi novi svobodni Vzhod. Rusija. Pozna-vati Rusijo tako, kakršna je, brez vseh okrasov, brez vseh iluzij, brez vseh ten-denc — to je naš namen. Na vzhodu v Ru-siji je naša gospodarska bodočnost. Rusija je bogati izvor slovenske kulture. Rusija nam bo morda še enkrat najslinljša poli-tična opora. Zato je treba vzgojiti intelli-genco ne samo Rusijo ljubečo, marveč jo tudi dobro poznavajočo.« Ta oklic so med drugim podpisali: Dr. Bohdan Bartošek, pesnik Viktor Dyk, prof. dr. Drtina, pisatelj Gebauerova, pisatelj Dr. Herben, pred-sednik »Osrednje zveze slovenskih častni-karjev«, pisatelj Josip Holeček, romano-pisec Alojzij Jiršek, pisatelj Jaroslav Kvapil, pesnik Machar, poslanec Karel St. Sokol in starosta Sokolske zveze dr. Scheiner.

Velika Praga. Vprašanje, da bi se Kral. Vinohrady, Smichov, Žižkov itd. zdru-žili s Prago v eno veliko občino, se raz-pravlja že leta in leta. Do uresničenja tega načrta ni prišlo, ker je delala bivaša av-strijska vlada vse mogoče zapreke. Te za-preke so sedaj odpadle in čeho - slovaški parlament bo že v najkrajšem času raz-pravil o zakonski predlogi glede združe-vja praških predmestnih občin s prasko v Veliko Prago.

Olomuc proti Brnu. Mestni občinski svet v Olomucu je v svoji zadnji seji skle-pil, poslati vladi protest proti temu, da ima Brno dobiti pet visokih šol, dočim se je Olomuc v tem vprašanju docela prezrl. Olomučani naglašajo v svojem protestu, da se najodločneje zavarujejo proti takš-nemu kulturnemu centralizmu.

Bolgari in pripadnost Dobrudži. Ro-munska vlada je razpisala v Dobrudži, ki je v bucareškem miru leta 1913. pripadla Rumuniji, volitve v senat. Bolgari so radi-tega silno razburjeni in prof. S. S. Bobče-va in H. Janulov sta v imenu bolgarske sku-pine interparlamentarne zveze na povelji-nika zavezniških čet v Bolgariji generala Cretienca se obrnila s prošnjo, naj bi storil primerne korake, da bi se v Dobrudži ne izvedle volitve v romunski senat. Vteme-ljujeta to svojo prošnjo tako - le: 1. Več tisoč prebivalcev te pokrajine se je na-haja v romunskem viještvu kot bolgarski vojaški; 2. te volitve bi lahko razvile stra-ši in povzročile nemire v deželi; 3. Do-brudža ni priključena Rumuniji, marveč je samo okupirana od zavezniške armade in pričakuje pravico in svobodo od mirov-ne konference.

BOLGARI MOBILIZIRAJO! ALI JIM ŠE NI DOVOLJ?

LDU. Amsterdam, 29. marca. (Dun-ur.) Kakor javlja »Allgemeen Handelsblad«, poroča »Daily Chro-nicle«, da so srbski delegati na mirov-ni konferenci dobili obvestilo, da Bol-gari mobilizirajo na srbski meji. Na-mestnik načelnika generalnega štaba je bil odpoklican v Beograd.

Zavezniki.

NESTRPNI FRANCOZI.

LDU. Kodanj, 23. marca. (Dun. KU.) Po poročilih, ki so dospela semkaj, se v Franciji vedno bolj širi razburjenje za-raz pogrešne politike antantnih držav-nikov. Vsi krogi se nepovolno izražajo o konferenci, ki trati toliko časa in ki je zamudila priložnost, da sklene mir, ki bi obvaroval svet pred naključnimi udarci. Nepovoljno se tudi izražajo o balkanskih narodih in o Čehih.

Mirovna konferenca.

DELAJO.

LDU. Pariz, 30. marca. (Dun. kor-ur.) »Agence Havas« poroča: Svet četvorice nadaljuje svoje delovanje na

tednično v poldnevni konferenci. O izidu posvetovalni varujejo strogo taj-nost. Na vsak način kaže, da se bo od-kazala Romuniji gotova množina ma-terijala in opreme, da samore odrediti vojaške ukrepe proti boljševiškim gibanju na Ogrskem.

POSVETI.

LDU. Pariz, 30. marca. »Agence Havas«: Wilson, Orlando, Lloyd George in Clemenceau so se večeraj posve-tovali dve in pol uri; prisotni so bili tudi maršal Foch ter generali Pershing, Wilson in Diaz.

ALARM.

LDU. Amsterdam, 30. marca. (Dun. kor. ur.) »Algemeen Handelsblad« pri-náša vest iz Pariza, da so vojaške obla-sti Francije, Angleske, Amerike in Ita-lije obvestile svet četvorice, da se mora takoj pričeti boj proti boljševizmu na Ogrskem in v Rusiji, kar bi se ga sicer moralo izvajevati na Renu.

Razgled.

Angležinja v srbski vojski. Te dni se je mudila v Splitu Angležinja Miss Flora Sandes iz Londona, ki ima čin narednika v srbski vojski in je odlikovana z zlato kolajno za hrabrost. »Miloš Obilić« in z največjim srbskim vojaškim redom »Kara-gjorgjeva zvezda z meči«. Ta odlična An-gležinja je stopila v srbsko vojsko že leta 1914. ter pretrpela z drugimi borci vseh muke na potu skozi Albanijo, na Krfu in na solunski fronti. Bila je tudi težko ranjena. Izdala je knjigo v angleškem jeziku »Angležinja v srbski vojski«. Povsodi jo sprejemajo z globokim spoštovanjem.

Brezmesni teden v Švici. V Bernu se je vršilo, kakor poroča »Neue Zür. Zeitg«, veliko posvetovanje glede pre-skirbe z mesom. Na posvetovanju so bili zastopniki vlade, prehranjevalnih komi-sij, zveze mesarjev, kmetijstva, tr-gocev z živino, zveze konsumnih društev itd. Sedaj kakor začetkom voj-ne dela največje težkoče neugodno raz-merje med nujenjem in povpraševa-njem na živinskem trgu. Ni uvoza, ki je poprej izravnaval to razmerje. Ved-no, tudi v mirnih časih, je na spomlad manj mesa. Letos pa je pomanjkanje nastopilo poprej kakor druga leta. Po-magati bi mogel samo uvoz ameriškega zmrazjenega mesa. Dva brezmesna dneva ne zadoščata, ako bi bili trije, bi se že nekaj poznalo. Mesarji so pred-lagali brezmesne tedne, ki sicer prinese-jo marsikake neprijetnosti in jih more prebivalstvo pretrpeti samo ta-krat, ako mu bo mogoče dati druga ži-vila namesto mesa. Mesarji in odjemal-ci pa naj presodijo, da je pametnejše prenesti brezmesni teden kakor pa do-nustiti, da došpe navijanje cen do vř-ška. Predlagali so na to, naj prične brezmesni teden takoj, zastopniki kme-tijstva so predlagali dva brezmesna tedna kar zaporedoma. Edino po tej poti upajo v Švici nekoliko odpomoci po-manjkanju mesa. Govejega mesa manj-ka v srednji Evropi povsodi in vse kaže, da bo to pomanjkanje trajalo naj-brže še dalje časa. Prehranjevalni urad v Švici je izdal oklic, ki pravi: kdor ne uvidi, da se glasi naše geslo: »Jeden za vse!« in ne »Vse za nekateri!«, je za-niževanje vreden. Položaj je tak, da mora razsodna dobra volja vseh podpi-rati naše odredbe.

Švica in pristanišče v Genovi. Pristaniški konsorcij v Genovi je po-oblastil svojega predsednika, da naj nadaljuje pogajanja s švicarsko oblast-jo za dogovor o švicarskem trgovskem pristanišču v Genovi, izražajoč ob-enem željo, da bo dala italijanska vla-da konsorciju na razpolago potrebna finančna sredstva, da bo mogel kolikor mogoče hitro izvršiti pristaniška dela na svojem gradbenem načrtu. — Italija bo imela še preveč opravka in stroškov a svojimi pristanišči, kaj sega torej po Trstu in Reki, ki sta jej tuja.

Izured sodišča.

(Porotne rasprave.)

Umor po zastrupljenju. Tega hu-dodelstva osumljen je 37 let stara Ka-tarina Kern, posestnica sestra v Gore-njah, da je po arzeniki zastrupila svo-jo mater Jaro in nekaj mesecev kasne-je tudi sestro Heleno. Obdolženka je imela razmerje z Francetom Urbancom ter se je nameravala s njim poročiti, a ker ni imel ta lastnega doma, skušala si je omogočiti svoj lastni dom. Mati Kern Jera je imela v Gorenjah svoje posestvo. Sin France je valed pridob-ljene bolezni, ki si jo je nakopal v vojski umri, ostale so še pri hiši hčere Katarina, Helena in Ivana. Kakor pri-čujejo sosedu so bili Karnovi čudni ljudje, ki niso imeli s drugimi dosti občevanja, vrhu temu so bili pa tudi lakomni. Sestri Katarina in Ivana sta držali skupaj proti sestri Heleni, za ka-tero se je zavzemala mati Jera. Nekaj dni pred 22. junijem je pa mati naglo-ma sholela, gnale jo je gor in dol, obkajalo jo je zdravnik dr. Globočnik in si ni mogel tolažiti njene bolezni; pred smrtjo je napravila pred pokho-nim notarjem oporoko, v kateri je ve-tila hčeri Heleni domačijo, Katri in Ivani pa po 5000 K, kmalu po oporoki je mati umrla. Po materini smrti je prišlo med obdolženko Katro in Heleno do spora, kar je prva zahtevala svo-

grunt čič, da je ona največ pri hiši tr-pela, sploh je obdolženka na vse krip-tije delala nato, da ji pripade posestvo, da bi se mogla poročiti. Dne 18. vet-arpana m. l. je pod istimi simptomi ka-kor pokojna mati tudi Helena sholela, ter je čez 4 dni umrla. Dr. Globočniku, ki je tudi Heleno zdravil se je zdel cel slučaj sumljiv, ter je zadevo ovedil so-dišču, ki je odredila raztelesenje že pokopane Helene in pozneje še Jere Kern. Zvedenci, ki so kemično pre-iskali vposlane dele umrlih, so dognali, da se v istih nahaja toliko arzenika, da bi moral vsak odrasli človek valed za-strupljenja umreti. To je dalo povod, da se je odredil proti Katarini Kern preiskovalni zapor. Po prihodu se je dognalo, da so imeli v Karnovi hiši vedno mišnico, katero je uporabljal ranjiki oči proti lisicam in za konje, da so zgedali bolj rejeni. Po dolgem iska-nju se je pri hišni preiskavi v postreš-ni sobi v kotu pod zibelko med papir-jem našla mišnica v obliki kamna, ka-terega so izvedenci spoznali, da je iste kemične tvarine kakor je bil strup, s katerim sta bili Jera in Helena zastrup-ljeni. Po prihodu je bilo tudi dognano, da sta bile umrli vedno zdrave in delav-ne. Zdravnik je bil tudi mnenja, da se je strup nemeščeval v manjših dozah med jedila, a zlobna roka je zastrupila le ona jedila, ki so bila namenjena ma-teri in sestri. Kuhanica pa je bila le obdolženka; bolnicama se je kuhaj čaj, za Heleno se spekel posebej kruh ter se za njo cvrli »flancatic«. Priča Marija Jalen je izpovedala, da je Helena pri obisku pred smrtjo pravila, da jo je zelo zapelo, ko je pila z limonovo kislino od Katre pripravljeno pijačo. Med nje-no boleznijo je obdolženka skrbno za-blepala večna vrata, tako da so morali obklovalci govoriti z bolnico le skozi okno. Zdravnik je odredil, da se morajo shraniti tudi odpadki bolnice, kar pa obdolženka a tem opravičuje, da tega zato ni storila, ker je preveč smrde-lo. Pri hiši sta bila dva hlapca in sestra Ivana, ki je bila kratek čas tudi kot osumljenka v preiskovalnem zaporu, ta pa je zjutraj odhajala in se zvečer vra-čala domov. Kasneje je pa našla dekla Marija Novak v kleti v postelji, kjer je spala Katra v slavnici dve rjuhi, v ka-terih je bilo zavrtih 130 K gotovine, kasneje pa bolj globoko v slavnici še tri koščke arzenika in 1 malo stekleni-co z nekim praškom. Te reči je oddala Marija, omožena Avsenik po naročilu preiskovalnemu sodniku. Obdolženka vsako krivdo odločno zavrača od sebe.

Med drugimi pričami je bila tudi nezaprizeženo zaslišana sestra obdol-ženke Ivana Kern, ki je bila kot osum-ljenka oboječasno tudi v preiskovalnem zaporu. Povedala ni nič novega kar bi že ne bilo znano, omenila je, da bi ra-da še nekaj izpovedala, če bi se jo zato ne zaprlo, na kar je rekla, da je dejanje morala storiti le tuja roka iz maščeval-nosti. Ta zanimiva porota, pri kateri je čakalo v nabito polni dvorani mnodo-brojno občinstva na izid rasprave je končala s tem, da so porotniki soglasno krivdo zanikali, nakar je sodišče iz-reklo oprostilo razsodbo.

Denar ga je premotil. Bivši račun-ski oficijal Bruno Klauer, 26 let star, iz Ljubljane je bil zadnji čas zaposlen pri dež. šolskem svetu »akcija za čev-lje«, pod vodstvom dežel. šolskega nad-zornika Albina Belarja, po katerega iniciativi se je ta akcija vpeljala za na-bavo čevljev za revne šolske otroke mestnih in ljudskih šol za Kranjsko. Ker je Belar nenađoma obolel, dobil je večmesečni dopust, nakar se je vsa za-deva izročila Klauerju samemu. Denar ki so ga pošiljala posamezna šolska vodstva v to svrhu, je moral vlagati pri podružnici kredit. zavoda za trgovino in obrt. V odsotnosti Belarja začel je Klauer zlorabljati vase stavljeno za-upanje na ta način, da je poveril do-poslane denarne zneske, kakor tudi dvigal naloženi denar. V celem je dvignil 7418 K 48 v in zase porabil. V posameznih slučajih pa obdolženec sploh ni sprejeteja denarja v banko naložil, marveč ga takoj zase porabil. Tako je samo v treh slučajih okrog 2700 K poveril. Pridrževal si je tudi po nakaznicah in pismonošah prinešeni denar in po lastnem priznanju napravil okoli 4000 K škode. Koliko je Klauer v celem poveril se ni dalo dognati, ker je denar prihajal tudi od šol, nahajajo-čih se v okupiranem ozemlju, obdolže-nec miall, da celotna poverljena vao-ta znaša 15-000 K.

Dva podjetna umovita. Ključavni-čarski vajenec Ivan Skapin ter 19letni pekovski pomočnik Miroslav Pretner oba v Ljubljani, sta v družbi izpred južnega kolodvora Ivanu Riharju iz Logatca dva v lahek mesaraki voz vprežena konja ukradla, in se že isti dan na Dolenjako odpeljala, ker sta mi-slila vse skupaj tam kje prodati. Imela sta pa smolo, kajti orožniki so nja v Retnjah prišli, ter konje in voz zaple-nili. Pri njima se je našel tudi ponare-jen list poveljstva avtomobilne čete 2. vojnega okrožja v Ljubljani s podpi-som stotnika »Krivaneec«. Navedeno je bilo tudi na listu, da so konji last sto-tnika »Korenčanec« v Kočevju. Obdol-ženca tatvine priznavata, ter se naga-

varjata, da sta dotična konja brez voz-nika prišla po Kolodvorski cesti, ker jih je Pretnar ustavil in dvorišče ho-tela »Hirje« pripeljal. Pretnar trdi, da je zvedel od tamošnjega hlapca, da en gospod, ki se nahaja v gostilni želi voz in konja kupiti. Pretnar pravi, da mu je ta gospod naročil, da naj se pelje v Ribnico in naj konje ter vprego tam izroči nekemu mlinarju; v to svrhu mu je dal tudi nek listek. Pripomnil je še, da mu bode pri povratku vse skupaj plačal, Nato sta se obdolženca odpelja-la v Ribnico, ne da bi kaj opravila, vrnila sta se v Ljubljano, a bila med potjo aretirana.

(Zadnji dve razsodbi sledita.)

Dnevne vesti.

Popravek. V sobotni številki se nam je v objavi našega intervjuja s Herronom urinila pomota. Na enem mestu pravimo, da imamo intervju v roki 4 dni, na drugem pa 8 dni, Dotična brzojavka je odposlana iz Pariza 25. tega meseca.

Zgradba novega glavnega kolodvora. Novi glavni kolodvor se zgradi na ljub-ljanskem polju ob železniški progi, ki veže Dolenjski kolodvor s Sisko. Projektovano je, da se opusti proga južne železnice mi-mo Rožne doline in Viča in se zgradi nova mimo Šiške kraj Večne poti. Ljubljana bi s tem mnogo pridobila, ker bi se lahko na to svobodno širila proti zapadu in ker bi s tem odpadle tudi vse zavire in zapreke za podaljšanje električne cestne železnice v Sisko. Novi glavni kolodvor bo seveda zgrajen najmoderneje. Gorenjski kolodvor se opusti. Električna cestna železnica se podaljša do novega kolodvora, torej malo-dane do Posavja.

Ravnateljstvo južne železnice v Ljub-ljani. V Ljubljani se ustanovi posebno ravnateljstvo južne železnice. Za direktijske urade se zgradi velika trinadstropna pala-ča med Kolodvorsko ulico in Resljevo ce-sto nasproti sedanjemu glavnemu kolod-voru. Tako je odločila komisija, ki je na licu mesta imela lokalni ogled že pretekli teden.

Zagrebiški »Obzor« je poslal v Ljub-ljano člana svojega uredništva g. Vladi-mirja Turkalija kot stalnega svojega ljubljanskega dopisnika.

Dnevne dr. uradnikov na usluž-bencev. V zagrebiški »Službenih obavje-štin« št. 13. z dne 21. t. m. citamo: »Mini-strski svet je sklenil, da se izplačajo dne-vnice poleg plače in rednih proračunskih do-datkov vsem aktivnim državnim, civilnim uradnikom in uslužbencem, ne glede na to ali so zaposleni ali ne, in to neukaznim (provizoričnim) po 6 dinarov, ukaznim (definitivnim) nižjim (s plačo po 5000 din.) tudi učiteljem in učiteljicam po 12 dinarov in ukaznim (definitivnim) višjim po 16 di-narov.«

Poštno in brzojavno ravnateljstvo v Splitu. Po naredbi poštneja in brzojavne-ga ministrstva v Beogradu z dne 10. sve-čana t. l. se je ustanovilo poštno in brzo-javno ravnateljstvo v Splitu za Dalmacijo, katero prevzame kakor vrhovna poštna oblast za neokupirani del Dalmacije vse posle dosedanjega poštneja in brzojavne-ga predstojništva v Splitu. Rečeno ravnat-eljstvo je pričelo poslovati v 10. dnevu meseca marca t. l.

Nakaznični promet med Srbijo in osta-lim delom kraljevine. Glasom naredbe mi-nistrstva pošte in brzojava z dne 22. t. m. se odprli s 1. aprilom t. l. poštne nakaznični promet med Srbijo in ostalimi deli kralje-vine SHS izzemši Crno goro, Banat, Bač-ko in Baranjo. Najvišji znesek je 1000 K. Brzojavne nakaznice so za zdaj dovoljene samo za Beograd ozir. iz Beograda. Pri-stojbine so po dozdaj še veljavni tuzem-skih predpisih.

Popravek. Pod predvčerajšjo notico »Vsem umetnikom in ljubiteljem umetno-sti« čegava bo filharmonija? se poroča, da tukajšnji stavbenik, kakor se je v tem članku poročalo, nima s tem kinom prav nobenega stika. — Pač pa kakor se sliši, da je to neka oseba pod istim p i s n i m i m e n o m — je pa učiteljski kandidat, se-daj poročnik — ne pa stavbenik. A. A.

Častniki in svoji padli častnikov bivšega 93. p. Zaradi izplačila iz častniškega fonda naj vsi častniki kakor tudi svoji padli častnikov, ki so 1. avgusta 1914. l. kot aktivni častniki služili v polku, sporočijo svoje naslove do 20. aprila 1919. majorju Eduardu Fournier, Mähr. Schön-bergu.

Izplačevanje pokojnih. Po sklepu De-želne vlade za Slovenijo se bodo izplače-vale železničarske pokojnine na račun penzijskega oziroma prozileškega zakla-da od 1. aprila 1919 naprej izključno je pri-jemnikom jugoslovanke narodnosti. O pripadnosti posameznika bo odločevala vlada samostojno na podlagi verodostoj-nih podatkov. Kot take se bo smatralo uradno kolekovana potrdila občinskih ura-dov o narodnosti upokojencev. Pristojen je občinski urad bivalisti. Ta potrdila naj vpošljejo vsi vpokeenci, ki bi pokojnino pravočasno ne prejeli, na ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani. Percipienti drugih narodnosti naj se radi nadaljnega izplačevanja obrnejo na vlado države, ka-mor po svoji narodnosti pripadajo. Pri-pomni se, da se nahaja zastopništvo Nem-ske Avstrije (dr. Fasching) v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 6.

Vpokojevalni železničarjem, kateri do-bivajo nezdodne rente od zadruže zava-rovalnice avstrijskih železnic na Dunaju, bode začasno izplačevala te nezdodne ren-te tukajšnja delavska zavarovalnica zoper nezgode, Šolski drevored št. 2 (Kresija). Dokler nima zavarovalnica uradnih podat-kov glede imen in zneskov rent, ne more izplačati rente vsem železničarjem brez iz-jeme, temveč samo onim, kateri doprine-že zadnji veljavni odlok o nezdodni renti z zadnjim odrezkom oz. potrdilom od poš-tnega urada o izplačanem znesku. Cim na dobi zavarovalnica uradne sezname vseh rentnikov, se bode renta nakazovala po pošti.

Nemec na vodilnem mestu. Vlada je odstavila svojčasnega okrajnega glavarja v Kamniku barona Lazzarini. ki je bil med prebivalstvom dosti priljubljen in o kate-rem se ne da trditi da bi se bil kdaj očit-čno eksponiral. Toda načelo je načelo za to je javnost ta ukrepi tudi odobrila. Do-ko na je sam presenečenje. Za okrajnega

glavarja je bi sedaj imenovan dr. Linzger, Nemec, kakor da bi ne bilo za to mesto sposobnega slovenskega uradnika! Ali še velja vedno pri nas nemško posestno stanje? Zdi se tako! Toda odločilni krogom povemo tole: Iz slovekoljubnosti pridržite v božjem imenu posamezne poštene drugorodne uradnike, nikdar in nikoli pa se ne smete pregrešiti proti načelu, da drugorodec, Nemec v naši narodni (ne narodnosti ali množični) državi ne spada na vodilno mesto in tudi pod nobenim pogojem ne sme zasesti nobenega vodilnega mesta!

Se enkrat »zemljevid Jugoslavije«. Od avtorja nesrečnega Kleinmayerjevega zemljevida smo dobili dalje poljsko, iz katerega objavljamo: Zemljevid je bil risan pred mesecem in vsebuje takratna domnevanja, t. j. časopisna poročila. V korekturo avtorju kljub zahtevi ni bil poslan. Risar je bil na Dunaju, kar ni ostalo brez posledice. Avtorja je vodila le srčna želja, videti združeno Jugoslavijo. Na zemljevid, ki ga bo domača tiskarna založila, bomo najbrže še dolgo čakali. Avtor je hotel narisati brez imperijalizma etnografske meje, onih v južni Makedoniji, med Srbi, Grki in Bolgari nikdo ne pozna in dodelitev Soluna ni krona neumnosti, saj vedno vpijemo »od Soče do Soluna«. Zemljevid je etnografski tudi v Banatu, Slovenski Benečiji itd. Nemška imena so nastala na Dunaju. Mnoga naša krajeva imena so izostala, četudi jih je avtor navedel, in se na zemljevidu sprotijo tuja.

Ta zagovor drži samo v nekaterih točkah. Radi verujemo, da avtor druge korekture ni dobil, da so mu na Dunaju samolastno imena predlagali ali izpustili in verjetno je, da ima svoje prste vmes tudi sama slaboznana založniška firma, ki je še lažje naše publikacije vračala z nesramno opazko: Wollen Sie uns mid dergleichen verschonen!

Tudi radi verujemo, da bomo na zemljevidu karto slovenskega založnika še dolgo čakali. Taki so pač naši ljudje. Toda vzeli ne bomo v roke skrupulac nemškega založnika, marveč domač, hrvaški, bosanski ali srbski izdelek, ki bo, upamo, boljši.

Gospoda avtorja pa vendar ne moremo oprostiti vsake krivde. Dokler niso naši kraljevini očrtane definitivne mednarodne priznanje meje, je treba kot politično mejo začrtati pretenzijsko mejo. V to pretenzijsko mejo ne spada koridor, ker ni niti naša vlada niti delegacija niti Narodno predstavništvo niti katerikoli politični delavec pa tudi ne časopisje govorilo o koridoru kot naši zahtevi, marveč je to bila zahteva Čehov odnose se je v prvih dneh naša želja po koridoru utemeljevala s pasom naših naselbin, nikdar pa nismo zahtevali 100 km širokega koridora. Jugoslovani ne! Tudi nismo nikdar izražali zahteve od Soče do Soluna, marveč samo od Soče do Vardarja ali popravljeno od Brd do Vardarja. Vsak otrok danes ve in je moral vedeti že tudi pred dvema mesecema, da bo Solun ali angleško - francoski ali mednarodni ali pa grški. Pa če bi bili tudi že kdaj zahtevali Solun, nam g. avtor ne sme parirati vrhu njege se tudi Drama, Seres, Kavalo in celo Halkidiko! Zemljevid Jugoslavije je danes mogoče samo eden: etnografske meje troedincega naroda plus naše pretenzijske meje plus pretenzijske sosedov. To, kar je narisal profesor Volavšek in izdala tiskarna Kleinmayer & Bamberg, ne odgovarja ne eni ne drugi zahtevi, marveč podaja nekakšno imperijalistično politično mejo brez ozira na etnografijo. Da je to poleg avtorja in založništva zakrivila še dunajska tiskarna, lahko vzamemo na znanje, zemljevid pa zato še ne postane boljši.

Sicer se pa g. avtor zelo moti, če pravi, da je razvejen koridorove in solunske pretenzijske držal etnografije. Lahki, ki žive v Trstu, Istri in Lošnju, niso nikjer označeni, banatska etnografska meja teče tik Temešvara, Vrška in Bečerkve, ne pa 30 km iztočno, nasproti Ogrski se od Subotice obrača nazaj na Cento in Kikindjo, ne pa 40 km severno, nasproti Albancem teče etnografska meja tik Skadar, potem severno na staro Egnorsko mejo in končno ob Črnem Drinu na Debar, ne pa 60-100 km južno. Končno pravi avtor v svojem odgovoru, da naj člankar nariše etnografske meje med Srbico, Grško in Bolgarsko. To željo lahko g. avtorju izpolnim: naj vzame v roke samo znano civilizirano etnografsko karto, kjer najde zaželjeno etnografsko mejo natančno očrtano. Če mu to ni dovolj, naj si pa še pogleda vso obširno literaturo, ki jo s kartografskim materialom vred izdali pred in po zadnjih balkanskih vojnah. Civilizirani Belci in cela vrsta drugih. Videli bo tu v delu najslavnejšega srbskega geografa in etnografa, da seralo Bolgari pod Negotinom blizu Strumice do Vardarja in da gre srbsko - grška etnografska meja na Dojranско jezero. Oglejte, od tod na Vodeno, Katranico, Zagorčane (ki jih je g. avtor za spremembo dal Grkom). Drenovac, Malo jezero, Pogradec in ob zapadni obali Ohridskega jezera na Debar. Poslednji del označene črte tvori mejo z Albanci. Končno je tudi koroška meja narisana zelo nesrečno. Ali pa je tudi tukaj kriva tiskarna. Izkratka, zemljevid je za nič.

Sadite za spomin lipo - drevo svobode! Lipa je bila od pradednih časov nam Slovanom sveto drevo. Prepričan sem, da je tudi našemu občinstvu to krasno drevo nad vse ljubo, zato pravim: Sadite lipo povsodi, kjer je za nje ugodna zemlja. Podajam tukaj nekaj praktičnih nasvetov. V prvi vrsti je treba vedeti, da more to drevo, ki naj bo še poznim rodovom priča našega osvobodjenja, svoj namen izpolniti samo, ako so podani vsi za uspeh potrebni pogoji. Ti pogoji so: Zdrava, šolana drevesce, ugodna zemlja in popolnoma prosto stališče; samo tako doseže lipa veliko starost. Vsi vemo, da se nahaja po naši deželi dosti častivrednih lip-gigantov. Vzrasle so v mogočnega drevesa, ker so imele dovolj za rast potrebnega prostora. Pripraven prostor za nje so veliki vrtovi, prostorna dvorišča itd. In kjer ni doma nobenega prostora za mlado lipo, skrbimo zato, da se lipe vsade po trgih, pri cerkvah, šolah, na razpotjih, gričih, na najvišjem kraju v okolici, pri studenih itd. V mestih in trgih naj se nasade celi lipovi drevoredi. Najbolj hvalena je maloperena lipa (Tilia parvifolia),

ker je bolj kompaktna, trdna in preje in raje cveto. Kako nam lipo koristiti, ni treba navajati, saj je to vsakomur znano. Uspeva povsodi, samo ne v preveč suhi zemlji, v skalovju, ali tudi ne na premokrem svetu. Njene korenine segajo globoko in na široko in delajo je tako proti vetrovom in nevihtam jako odporne. Kako jo vsadimo? Tudi tega ni treba razkladati. Kol, ki ga ji dame v prvih letih za oporo, popleskajmo s slovensko trobojnico. Poleg drevesa postavimo skalo in vlečimo v njo: »Lipa svobode 1918«. In to letos vsajene mlade lipe bodo še poznim potomcem pričale o prvi spomladini v naši svobodni domovini. Nadejam se, da moje besede ne bodo padle na pečena tla. V. H.

Uradno ime. Poštni urad Dob je imenuje odslej Dob pri Domžalah.

Poroča. V Zagrebu se je poročil v nedeljo, 30. t. m. znani hrvaški kompozist Anton Dobrovič z gđ. Jerko Markovičovo, učiteljske glase.

Cene inšeratorov. V sled zopetnega občutnega podražanja tiskovnega papirja smo primorani zvišati cene inšeratorov. Odslej stane porabljen prostor 1 m/m visok in 54 m/m širok po 30 vinarjev. (Jednako je pri vseh listih).

Umri je g. J. Jamnik, oče dolgoletnega odbornika - arhivara slov. pevškega društva »Ljubljanski Zvon«. Pevci se udeležijo pogreba, ki bo jutri v torek ob 14.2. popoldne iz deželne bolnice k Sv. Križu. Blagumu možu blag spomin!

Uradni list. Izšla je številka 68 od 28. marca, ki prinaša več važnih naredb: davek na vojne dobičke, podpora nezaposlenim, pristojbine policijskega moštva za službe v privatnem interesu, dvamilionsko posojilo mestni občini ljubljanski, več imenovanih gorentov in razpustov občinskih odborov na pr. na Jesenicah, razpis vodje novo ustanovljenega oddelka za statistiko pri deželni vladi, razpis kopalnice zdravniške na Dobro, imenovanje 11 novih sodnikov, dveh avskultantov in znanstvenega sodelavca na licejski knjižnici, odost dveh nemškotarskih uradnikov iz sodne službe (v Mariboru in v Mariboku). Sledje razne objave, razglasi, natečaji in ostala važna vsebina.

Pravoslavna božja služba v Ljubljani. V Ljubljani imamo znatno število srbskih vojakov, ki pripadajo izključno pravoslavni cerkvi. Za te vojake je nastavljen poseben svečenik - vojaški prota, ki pa ne more nikjer opravljati božje službe. Evangelijska cerkevna občina je sicer dala pravoslavcem na razpolago svojo cerkev, vendar pa s tem pravoslavno cerkevno vprašanje v Ljubljani še ni rešeno. Vsekakor bo kazalo, skrbeti za to, da dobe pravoslavni svoj lasten božji dom. Ali se naj gradi nova cerkev? Ako uvažujemo, da imamo v Ljubljani razmeroma mnogo cerkev, bi morda kazalo, da bi se pravoslavno cerkevno vprašanje rešilo na ta način, da bi se našim sodržavljanom pravoslavne vere odstopila še ne posvečena cerkev sv. Jožefa, kjer se sedaj nahajajo mestna aprovizacijska skladišča. O tem načrtu bi se gotovo dalo razpravljati. Prepričani smo, da bi se z nekoliko dobre volje dala stvar povoljno rešiti, kar bi nato, o tem smo prepričani, znatno ugodilo pot k potrebnemu zblizanju katoliške in pravoslavne cerkve. Zavedamo se, da bi bilo treba pri tem premagati mnogo težko in zaprek tudi finančne narave, toda dobra in resna volja na obeh straneh bi pač odstranila tudi te.

Uredništvo »Medijurnskih Novin« v Čakovcu prevzema dr. Čajkovec, ravnatelj učiteljskega v Čakovcu, upravo pa Pavel Lesjak, sedaj gimnazijski ravnatelj v Zagrebu. »Medijurnskih Novin« imajo 2000 naročnikov, kar je za list, ki je izhajal na bivšem madžarskem teritoriju, vsekakor lep uspeh.

Carinski uradi na slovenskem ozemlju. Na temelju pooblastila ministrskega sveta je finančni minister odredil, da se na slovenskem ozemlju ustanove ti - le carinski uradi: 1. v Ložu; 2. v Cerklji; 3. v Borovnici; 4. v Ljubljani (carinski urad I. reda) z oddelkom na Vrhniki; 5. v Škofji Loki z oddelkom v Sorici; 6. na Jesenicah (carinski urad II. reda) z oddelki v Kranjski gori in Bohinjski Bistrici; 7. v Trzinu; 8. v Velikovecu z oddelkom v Žitavi; 9. v Sinči vasi; 10. v Spodnjem Dravogradu; 11. v Spilju; 12. v Mariboru (carinski urad I. reda); 13. v Radgoni in 14. v Središču.

Iz policijske službe. Na predlog ministrskega notranjih del in po zašilšanju ministrskega sveta je regent Aleksander imenoval na temelju zakona o začasnem izpolnjevanju uradniških mest za čas vojne Stana Vidmarja, absolviranega pravnika, za začasnega policijskega komisarja na Jesenicah, Stanka Lavrenčiča, diplomiranega agronoma, za začasnega policijskega komisarja v Borovnici in dr. Radovana Brenčiča, sodnega praktikanca, za začasnega policijskega komisarja v Ormožu, vse tri v činu okrajnega (sreškega) načelnika 3. razreda.

Umri je včeraj v Ljubljani gospod Josip Adanič, vpkokojni okrajni tajnik.

Umri je na Borovnici bivši deželni poslanec, veleposelnik in veletrgovec g. Anton Kobi. Prisadeti rodbini naše sožalje.

Umri je v Ljubljani g. Franc Jamnik, uslužbenec tobačne tovarne N. v m. p.

Vozni red vlakov. Z dnem 1. aprila se izpremeni vozni red osebnih vlakov na progah Ljubljana - Maribor, Ljubljana - Sisak, Maribor - Spilje. S tem se odpravi po možnosti ponočno popotovanje in izpopolni podnevna vožnja vlakov tako, da dobi potujoče občinstvo med Ljubljano in Mariborom v vsaki smeri tri osebne vlake s praktičnimi vezavi proti Zagrebu (Sisku) in Velikovecu - Sinči vasi. Med Ljubljano in Zagrebom vozi odslej v vsaki smeri le po en direktni vlak (40/508 in 511/45); vendar je promet tudi na tej progi izboljšen, kakor sledi iz sledečega. Tudi promet med Mariborom in Lutomerom se je temeljito preuredil tamošnjim potrebam.

V nastopnem podajamo celotni vozni red, kakor je v veljavi od 1. aprila:

a) Proga Ljubljana-Maribor:

Vlak 37: Odhod iz Maribora 5.35 zj., prihod v Ljubljano ob 10.15 zj.; vlak ima na Pragerskem zvezo iz Ptuj (odh. 5.43 zj.) na Zidanem mostu zvezo iz Zagreba (odh. 4.55 zj.). — Vlak 35 a: Odhod iz Maribora ob 10.13 zj., prihod v Ljubljano 2.51 pop. Ta vlak prihaja iz Dunaja in Gradca ter ima v Mariboru zvezo iz Lutomer (odh. 6.22 zj.) in Velikoveca-Sinče vasi (odh. 6.10 zj.); na Zidanem mostu zvezo iz Siska (odh. 6.43 zj.) in Zagreba (odh. 8.55 zj.). — Vlak 39: Odhod iz Maribora 4.30 pop., prihod v Ljubljano 8.54 zv.; na Pragerskem zveza iz Čakovca (odh. 2.20 pop.). — Vlak 36: Odhod iz Ljubljane 4.43 zj., prihod v Maribor 9.11 pop. — Vlak 36 a: Odhod iz Ljubljane 10.41 dop., prihod v Maribor 3.04 pop.; zveza na Zidanem mostu na Zagreb (prih. 3.38 pop.) in Sisak (prih. 7.33 pop.) in iz Siska (odh. 6.43 zj.) in iz Zagreba (odh. 8.55 dop.); vlak 36 a odpelje ob 6.39 pop. iz Maribora v Spilje in Nemško Avstrijo. — Vlak 42: Odhod iz Ljubljane 5.55 pop., prihod v Maribor 10.31 pop.

b) Proga Ljubljana-Zagreb (Sisak):

Vlak 40/508: Odhod iz Ljubljane 5.52 zj.; prihod v Zagreb 10.05 dop., v Sisak 11.35 dop. — Vlak 36 a/502: Odhod iz Ljubljane 10.41 dop., prihod v Zagreb 3.38 pop., v Sisak 7.23 pop.; na Zidanem mostu zveza iz Maribora (odh. 10.13 dop.) Lutomer (odh. 6.22 zj.) in Velikoveca-Sinče vasi (odh. 6.10 zj.). — Vlak 42/510: Odhod iz Ljubljane 5.55 pop., prihod v Zagreb 9.59 pop. — Vlak 507/37: Odhod iz Zagreba 4.55 dop., prihod v Ljubljano 10.15 dop. — Vlak 509/35 a: Odhod iz Siska 6.43 dop., iz Zagreba 8.55 dop., prihod v Ljubljano 2.51 pop. — Vlak 511/45: Odhod iz Siska 3.15 pop., iz Zagreba 6.05 pop.; prihod v Ljubljano 10.58 zvečer.

c) Proga Maribor-Lutomer:

Vlak 50/1801: Odhod iz Maribora 5.33 zj., prihod v Lutomer 8.46 zj. — Vlak 52/1803: Odhod iz Maribora 4.47 pop., prihod v Lutomer 7.52 pop.; zveza v Mariboru iz Ljubljane (odh. 10.41 dop.) in Zagreba (odh. 8.55 dop.). — Vlak 1802/51: Odhod iz Lutomer 6.22 dop., prihod v Maribor 9.30 dop.; v Mariboru takojšnja zveza v Ljubljano (prih. 2.51 pop.) in Zagreb (prih. 3.38 pop.). — Vlak 1826/53: Odhod iz Lutomer 5.31 pop.; prihod v Maribor 8.46 pop.

d) Proga Maribor-Velikovec-Sinča vasi:

Vlak 415: Odhod iz Maribora 5.05 zj.; prihod v Velikovec S. 9.30 dop. — Vlak 419: Odhod iz Maribora 3.29 pop., prihod v Velikovec ob 6.44 zv.; ta vlak ima v Mariboru zvezo iz Ljubljane (odh. 10.41 dop.) in Zagreba (odh. 8.55 dop.). — Vlak 416: Odhod iz Velikoveca S. 6.10 dop., prihod v Maribor 9.04 dop.; vlak ima tukaj zvezo na Ljubljano (prih. 2.52 pop.) in Zagreb (prih. 3.38 pop.). — Vlak 414: Odhod iz Velikoveca S. 3.16 pop., prihod v Maribor 6.14 pop.

e) Proga Maribor-Ptuj-Čakovec:

Vlak 35 b/205: Odhod iz Maribora 8.33 dop., prihod v Čakovec 11.16 dopolno, na Pragerskem zveza iz Ljubljane (odh. 4.43 zj.). — Vlak 229: Odhod iz Maribora 6.55 zv.; prihod v Ptui ob 8.17 pop. — Vlak 207: Odhod iz Pragerskega 8.30 pop.; prihod v Čakovec 10.23 pop. — Vlak 208: Odhod iz Čakovca 6.32 dop.; prihod na Pragersko 8.30 dop.; zveza na Maribor (prih. 9.11 dop.). Ljubljano (prih. 2.51 pop.) in Zagreb (prih. 3.28 pop.). — Vlak 224: Odhod iz Ptuja 5.43 dop., prihod v Maribor 6.59 dop.; zveza na Pragerskem na Ljubljano (prih. 10.15 dop.). — Vlak 228 b: Odhod iz Čakovca 2.20 pop., prihod v Maribor 5.32 pop., na Pragerskem zveza na Ljubljano (prih. 8.54 pop.) in Zagreb (prih. 9.59 pop.).

Vremensko poročilo.

Vilna nad morjem 300-2 Srednji mraz tist 700 mm

Marec	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
29	2. pop.	731.3	8.5	sl. lgv.	pol. obl.
30	9. zv.	728.5	5.2	brezvev.	pol. obl.
30	7. zj.	727.5	5.8	sl. lgz.	oblačno
30	2. pop.	726.3	8.3	sl. lgz.	dež.
31	9. zv.	723.6	10.0	moč. lgz.	oblačno
31	7. zj.	729.9	4.9	sl. svv.	sneg

Padavina v 24 urah mm 15.2.
— Srednja večerajša temperatura 7.9°, normalna 6.4°. Vremenska napoved za jutri: Lepše severno vetrovno vreme.

Zdravje.

Brezplačno zdravniška ordinacija za občine se vrši od 1. aprila t. l. dalje kakor pred vojno zopet samo na rešilni postaji v mestnem domu vsaki delavnik ob 10. uri dopolno. Izkazati se je treba s občinskim listom mestnega magistrata.

Zdravstveno stanje mestne občine Ljubljane. V času od 16. do 23. marca je bilo novorojenih 16, mrtvorojenca 2, umrlo je 25 oseb, med njimi 12 tujcev. Za vročico je umrlo 1 tujka, za jetiko 4 oseba, med njimi 1 tujec, valed samomora 1 oseba, za pljučnico 1, za peganjico 2, za različnimi boleznimi 16 oseb. V tem času je obbolelo za tuberkuloznimi boleznimi, za vročico 1 domačin in 1 tujec, za peganjico 1 domačin in za malarijo 2 tujca.

Splošno zdravniško društvo. Zdravniško društvo je na svojem zadnjem sestanku razpravljalo o videni narodni gledi odprave javnih hiš. Društvo je sklenilo poslati vidi spomenice, v kateri so trčili svoj odzivi, če, da se bodo skoraj splošno boleznih se bolj razširile, ker bo nemogoče vsa zdravniška kontrola. Zdravniško društvo nadalje v svoji agendici obvezno zdravniško preiskavo gosp. paroh. Zdrav.

niki so mnenja, da so na primer v Ljubljani splošno boleznih tako razširjene, da je povprečno vsaka ženska v starosti od 20 do 40 let spolno bolna.

Kultura.

Moda in naša narodna noša. Splošno slov. žensko društvo opozarja Slovenke na predavanje gosp. dr. Mantunija, ki se vrši nocoj ob 8. uri zvečer v Mestnem domu.

Repertoar Narodnega gledališča. V ponedeljek, 31. t. m. ostane gledališče zaprto. V torek, 1. aprila ob 1/8. zvečer Finžgarjeva nova, še neuprizorjena drama v treh dejanjih »Veriga« izven abonementa. V sredo, 2. aprila Finžgarjeva drama »Veriga« za abonement »B«. — Opera gledališče. V ponedeljek, 31. t. m. ob 1/8. zvečer »Slovaška princeska« za abonement »A«. V torek, 1. aprila ostane gledališče zaprto. V sredo, 2. aprila ob 1/8. zvečer »Boheme« za abonement »A«.

Novi Savremeni. U prve tri ovogodišnje sveske donio je Savremeni 90 književnih priloga od pedesetorice književnika i to: 10 pripovedk, novela i critica, 23 pjesme, 1 dramu, 5 večih poučnih članaka, u glavnom dijelu lista i preko 50 ocijena, prikaza, izvještaja o novim knjizama, izložbama, koncertima i kazališnim novitetima iz oblasti hrvatske, srpske, slovenačke, češke i poljske književnosti i umjetnosti. U beletrističnom dijelu lista, donio je Savremeni priloge od Alapovića, Crnjanskoga, Curčića, Druževića, Gjskocka, Katalinčića, Jeretova, Krkleca, Krnica, Milčiničevića, Nazora, Novaka i mnogih drugih, a u poučnom: od dr. V. Dvornikovića, V. Dukata, dr. B. Jurisčića, dr. S. Josića, K. Kovačića, G. Krkleca, J. Ivakića, A. Milčiničevića, M. Pribeževića, dr. D. Proháske i drugih. Osim štiva donio je Savremeni u prve tri ovogodišnje sveske 24 slike i to 8 umjetničkih, priloga otisnutih na posebnom papiru i 16 slika u tekstu. Slike su reprodukcija litografija in crteža i drugih radova čuvenih inostranih umjetnika (Pomah, Gava) te od nekoliko naših (Gjuric Jean i Kerdić). Savremeni izlazi svakog prvog u mjesecu na tri arka (48 stranica) velikog formata, člena mu je za cijelu godinu 40 K. Do sada izšle sveske mogu se još dobiti kod uprave Savremenika, Zagreb, Gundulićeva 7 za unapred poslani novac.

O moderni in higienični kosmetiki predava v sredo 2. aprila ob 8. zvečer v veliki dvorani Mestnega doma g. dr. Ivan Pintar, nadzdravnik v rezervi. Vstopnina 1 K in vstop vsakomur dovoljen. Predavanje priredi »Splošno slovensko žensko društvo« in je to tretje predavanje o tem zanimivem in v zdravstvenem oziru važnem predmetu. — V prvem predavanju nam je gospod doktor povedal mnogo zanimivega iz zgodovine kosmetike. Kosmetika je iste čestitjave starosti kot človeški rod: v starodavnih časih je služila zgolj lepotečenju, s časom pa se je razvila v znanstveno utemeljen del medicinske vede in umetnosti, ki se omalovažetati ne sme. Moderna, higienična kosmetika nas mnogokrat obvaruje resnega obolenja in prezgodnjega staranja. Gospod predavatelj nam je opisal zdravo, normalno kožo, kožne kosmetične defekte in kako in kdaj jih je mogoče odstraniti brez zdravniške ali z zdravnikovo pomočjo. Drugo predavanje nas je seznanilo z najvažnejšimi kosmetičnimi sredstvi in z velikim zanimanjem pričakujemo tretje predavanje.

Gospodarstvo.

Občni zbor »Hmeljarkega društva za Slovenijo«. Ob lepi udeležbi hmeljarjev iz cele Savinjske doline se je vršil dne 25. sušca v Žalcu občni zbor hmelj. društva, ki ima svoj sedež v Žalcu. Zborovanju je predsedoval društveni predsednik g. Fran Roblek. Društveni tajnik g. nadučitelj Anton Petrič je podal obširno tajniško poročilo o delovanju društva in položaju hmeljarstva. Daljša debata se je razvila o izvozu hmelja, v debato so posegli gg. Roblek, dr. Kalan, Vabič ml., Pevac in župan Rak iz Braslovca. Sprejeta je bila resolucija, ki toča se izvoza hmelja in sklenilo se je, da se pošlje deželni vladi za Slovenijo obširna spomenica, ki obrazloži položaj hmeljarstva s posebnim osirom na izvoz hmelja v tujino.

Nemško - avstrijsko pristančilo v Trzinu. Nemško - avstrijska vlada se je obrnila do italijanske vlade, naj bi se prepustila del tržaške luke Nemški Avstriji za uvozni in izvozni promet. Italijanska vlada je baje odgovorila, da hoče proučiti to ylo go Nemške Avstrije.

27 vagonov masti zaplenjenih na zagrebškem kolodvoru. »Novosti« poročajo, da je bilo v petek na zagrebškem kolodvoru zaplenjenih 27 vagonov masti, namenjenih za Budimpešto! Mast se porabi najbrže za zagrebško mesto. Ali res ni mogoče ustaviti tega večnega tlitapstva z živili iz Hrvatske v sosednje države?

Trgovca zveza s Francijo. V Solunu se nahaja trgovski urad za uvoz blaga iz Francije. Ta urad izdaja polmesečne publikacije, v katerih navaja adrese in ponudbe francoskih trgovcev raznih vrst, ki žele trgovati z Jugoslavijo.

Udružanje trgovcev s papirjem. Hmeljarjev in zalagateljev. V Zagrebu se je konstituiral odbor trgovcev s papirjem, knjižarjev in zalagateljev, ki hoče svoj delokrog razširiti na vse odročje države SHS. S skupnim delom bi se urenila vračanja dobave papirja, strokovnih potrebščin in inozemskih knjig. Tozadevno pripravljajo delo se vrši v najboljšem redu.

Društvene vesti in prireditve.

Ustanovni občni zbor »Društva jugoslovenskih častnikov« se je vršil v nedeljo, 30. marca ob 10. uri dopolno v restavraciji hotela »Union«. V imenu pripravljalnega odbora je pozdravil navzoče g. E. Vodeb, ki je v kratkih potezah očrtal namen društva in cilje, ki ga bo ta strogo stanovna organizacija zasledovala. Predčitala se so nato pravila, ki so bila soglasno sprejeta. Društvo je strogo stanovna organizacija, ki bo delovala s vsemi silami na to, da se varujejo stanovski interesi in dosežejo one ugodnosti, ki jih častniki uživajo po drugih državah še davno. Člani društva so rojeni in sicer samo oni, ki so študirali po splošno in ustanovili, to so

oni, ki naskonijo temu prepotrebemu društvu ustanovno po 400 dinarjev. Društvo se bo zavzemalo tudi za to, da se izboljša in izenači gnojno stanje pri posameznih časopisnih podjetjih. — Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor, ki se je po običnem zboru konstituiral sledeče: predsednik g. Rasto Pustoslavšek (Sl. Nar.), podpredsednik g. Viktor Čentič (Več. list), tajnik g. Josip Dolanec (L. D. U.), blagajnik g. Andree Mumi (Jugoslavija) in g. I. Oolouh (Naprej). Namestnika g. Fran Pac (L. D. U.) in g. Božidar Vodeb (Slov. Nar.), preglednika računov g. Robert Pohar (L. D. U.) in g. Ivan Debevec (Jugoslavija). V razsodišče so bili izvoljeni g. Ivan Podraž (Jugoslavija), g. Franc Krenžar (Slovenec) in g. Emil Vodeb (Sl. Nar.). Vpisnina za redne člans se je določila na 5 dinarjev, članarina na 4 dinarje mesečno. Društvo bo stopilo čimprej v stik s hrvatskimi in srbskimi častniki, da se omuje zveza in poglbo vezi med posameznimi deli naše domovine. Zveza bo potem pristopila mednarodni častniškarski zvezi, v kateri vsled nemškega terorja za slovenske organizacije ni bilo prostora. Na ta način se bodo razporedile niti ne samo posameznim članom v prid, marveč v korist časopisja in študentskih listov.

Društvo slovenskih drž. uslužbenecv kraljevstva SHS ima prihodno odborovo selo 3. aprila ob pol 8. uri zvečer v mestni posvetovalnici na magistratu. Radi važnih zadev navzočnost vseh g. odbornikov potrebna!

Izredni občni zbor društva konceptnih uradnikov politične uprave v Sloveniji se vrši dne 13. aprila 1919. ob 9. uri dopolno v knjižnici deželne vlade v Ljubljani.

Slovensko žensko društvo v Celju je podarilo čisti dobiček »Snežulčice« v snešku K 826 tukašnji Dihaški kuhinji. Pri tem gre najlepša zahvala ge. Založnikov za trud, ki ga je imela z uprizoritvijo to otroške igre.

Zveza trg. nastavljenecv na slov. ozemlju. Članski sestanek se vrši dne 2. aprila ob pol 8. zvečer v društvenih prostorih. Na dnevnem redu važne društvene zadeve! Vsi člani ter sploh vsi trg. nastavljeneci se vabilo k temu sestanku. Odbor. Akad. društvo slov. agronomov »Kras« na Dunaju. Vsi bivši člani in slušatelji zemlj. vis. šole na Dunaju se vabilo na sestanek v sredo 9. aprila ob 8. uri zvečer v prostorih gostilne pri Novem svetu radi obnovitve društvenega delovanja in ureditve društvenega inventarja.

Razne stvari.

Roparski umor kraj Zagreba. Nekli brezposelni Dragutin Wild je napadel in umoril trgovca Pašalića iz Bosne. Pašalić je hotel z dvema drugima trgovcema na Češko. Pašalić je naletel na Wilda, katerega je bil spoznal pri voljaki, in ga je izvalil s seboj do rokava Save v Jarus s namenom, da ga usmrti. Pašalić je pravil, da ve tam za kmeta, ki ima precej toba. Pašalić ga je hotel kupiti. Ko sta prišla do malega gosdiča, je Wild malo zmozel in ustrelil z revolverjem na Pašalića, ki je oblezel mrtev. Truplo je vrgel v Savo, ko je poprel vzeli okoli 60.000 kron, katere je imel Pašalić s seboj.

Pomanjkanje stanovanj v Zagrebu. Tudi v Zagrebu se občuti že več mesecev pomanjkanje stanovanj. Premoženji ljudje dajejo velike nagrade celo 3 do 4000 K. samo da dobijo kako stanovanje. Neki lid je dal hišnemu gospodarju za stanovanje 4 sob 20.000 K. V Zagrebu je še polno tulcev po obsežnih stanovanjih, ki se bavijo z verzično trgovino in delajo draginjo. Kako vendar, da jih ne vidijo!

21. parobrod z Vilni je odpel preli par dnevi iz Hobokena v Rotterdam. Zivila so namenjena »centralnim državam«. Tako poroča »Morning Post« iz New Yorka.

Spomenik padlim francoskim umetnikom. Vsa umetniška francoska društva prirede veliko razstavo svojih del. Dohodki

zvečer šetal po dunajskih ulicah, a nekdo ga je spoznal, pričel nanj kričati, hitro se je zbralo mnogo radovednežev, krik in vik je naraščal, slišal jih je mnogo in končno je bil grof Karoly, bivši predsednik ponosne ogrske republike — tepen.

Kazensko postopanje proti morilec Kurt Eisnerju. Iz Monakovega poročajo, da bo kazensko postopanje proti morilec bavarskega ministrskega predsednika Kurt Eisnerja, poročniku grofu Arko v kratkem končano in da se bo potem pričela glavna razprava. Vest, da so poročnika Arka takoj po atentatu ubili, torej ne odgovarja resnici.

Palača nadvojvode Jožefa v Budimpešti — vojašnica rdeče garde. Iz Budimpešte poročajo, da se bo sijajna

palača bivšega nadvojvode Jožefa postavila v kratkem v vojašnico rdeče garde.

Tudi nemška kultura! Is Aache na poročajo, da sta bila tankaj aretirana dva ravnatelja in sicer eden na tehnični višji izobraževalnici, drugi pa pri tamošnjem muzeju, ker sta med vojno okradla na debelo razne belgijske muzeje ter prepeljala zelo dragocene predmete v Nemčijo. Tu sta jih deloma prodala, deloma pa razstavila v muzeju, kjer so te dragocenosti izločili Belgijci.

Morilec Jauresa oproščen. Iz Pariza poročajo, da je bil morilec Jauresa Villain oproščen.

Najnovejša poročila.

(Naša posebna brzojavna poročila.)

PARIŠKA KONFERENCA. — DELO LAHOV. — AGITACIJA LAŠKIH SOCIALISTOV. — SOVJETI! — AKO NE NASTOPIJO DRUGI DOGODKI!

Lucerna, 29. marca. Mirovni preliminarij bo prihodnji teden sigurno v načrtu izgotovljen. — Lah! delajo v Parizu na vse kriplje, da bi preprečili, da bi Jugoslavlani dobili pod vplivom ogrskih dogodkov kaj koncesij. — Posebno se trudi v tem pravcu laško nacionalistično časopisje. »Idea Nazionale« na pr. piše: »Ni dovoljeno, da diskutirajo v Parizu o aspiracijah Poljakov, če imajo ohenem namen, omejiti laške aspiracije in zmanjšati naša zavojevanja na Balkanu. Mi ne bomo nikdar dovolili, da ostanemo brez orožja proti krivim prerokom, ki vstajajo iz slovanskega in azijskega razsula in prinašajo Evropi korupcijo in laž.« (!) Ko se laško nacionalistično časopisje tako bori proti mlinom na veter, postaja položaj v Italiji vedno bolj resen. Pred nekoliko dnevi je zborovalo načelstvo socialistične stranke v Milanu. Njihova posvetovanja so temeljila na prepričanju, da je zmaga boljševizma sigurna in tudi blizu. Vsi govorniki, zlasti pa Serrati, Lazzari, Bombacci in Gennari so naglašali, da so mase v Italiji zrele za revolucijo in da zahtevajo dejanja. Iz sklepov načelstva so značilne zahteve, da se naj takoj odpokliče ekspedicijski zbor iz Rusije, popolno ma demobilizira vojska, izda splošna in resnična amnestija in vzpostavijo parlamentarne socialistične frakcije se je najstrožje kritiziralo, ravnotako so pa napadali tudi Wilsona, da ne drži svojih obljub! Sklenili so, da se udeležijo bodočih volitev v zbornico, toda samo radi agitatoričnih koristi, da pa načeloma zahtevajo sovjetne metode parlamenta! Izjavili so, da se udeležijo volilne borbe le, ako ne nastopijo poprej drugi dogodki. Na resni položaj kaže tudi to, da si vlada doslej še ni upala razpisati novih volitev.

PRESTOLNI GOVOR NAŠEGA REGENTA OBJAVLJEN V PARIZU.

Geneve, 29. marca. Pariški listi so v petkovi številki objavili prestolni govor našega regenta v obliki, kakor ga je razširil Ljubljanski dopisni urad, z naglasnim pasusom proti londonski pogodbi, toda brez vsakega lastnega komentarija.

IZDAJALSKO OBREKOVANJE ČRNOGORSKEGA KRALJA.

Geneve, 29. marca. Črnogorska vlada je mirovni konferenci predložila memorandum, v katerem dolži Srbijo 14 zločinov, kakor masakriranja civilnih oseb, izgladovanja, mučenja, rop, plačkanja, zlorabe bele zastave in vseh drugih zločinov, ki so jih Črnogorci in njihovi avstrijski in albanski prijatelji zakrivali po predaji 1915. Lahi seveda z veseljem razširjajo črnogorske ljubeznivosti, ki so jih itak sami plačali.

KOMISIJA ŠTUDIJA ZVEZO NARODOV.

Geneve, 29. marca. Načrt za zvezo narodov študira podkomisija, ki jo tvorijo Cecil, House in Venizelos.

PREDSEDNIK POLJSKE.

Geneve, 29. marca. Paderewski potuje v ponedeljek iz Pariza v Varšavo in se bo ustavil za nekaj dni v Genevi.

ZAKAJ JE KONFERENCA ŠE BOLJ TAJNA KOT IZPOČETKA?

Geneve, 29. marca. O incidentu, ki je povzročil, da se je na mirovni konferenci javnost popolnoma izključila, poročajo londonske »Times«: V petek je Lloyd George na izredno oster način atakiral nekatere francoske liste, ki so poprej napadli Lloyd Georgea radi njegovega držanja v poljskem vprašanju. Lloyd George je več francoskih vplivnih oseb obdolžil indiskrecije in je grozil celo, da bo Anglija zahtevala, naj se mirovna konferenca takoj preloži na kakšen nevtralen kraj. Tudi je zahteval uradno preiskavo o indiskrecijah in disciplinarne mere proti časopisju. »Times« vsled tega giraljo Lloyd Georgea.

KRITIKA.

Geneve, 29. marca. William Martin napada (v uvodniku v »Journal de Geneve«) Antantno politiko na iztoku in posebno graja njene pogrške v Avstriji, kjer je Antanta dosedaj puščala popolnoma prosto roko pangermanom in boljševikom. Zahteva tudi, naj se ogrska revolucija takoj vduši.

NESREČNA KONFERENCA. LAHKO-MISELNOST. KORDON OKROG MADŽAROV.

Geneve, 30. marca. Današnje vesti iz Pariza kažejo zopet sadove, ki jih rodi nesrečna nevednost Angležev in Amerikancev o iztočnih evropskih razmerah in njihovo nerazpoloženje, da bi se še nadalje vmešavali kjerkoli. Ogrsko revolucijo, katere so se spočetka tako presrašili, pričenjajo presojati kot maskiran narodni pokret Madžarov in kot poskus izsiljevanja. Izpočetka so imeli načrt, da bodo na Ogrskem interverirali s številnimi francoskimi četami in pomožnimi četami Čehov, Poljakov, Rumunov in Jugoslovancev (Srbov) pod komando generala Mangina. Sedaj so ta načrt opustili in hočejo napraviti okrog cele Ogrske kordon. Vsak poznavalec razmer ve, koliko bo ta kordon pomagal.

NESREČNA KONFERENCA. — NOVI ODBORI. — LAŠKE PRITOŽBE. — ZOPET NOVE PREISKAVE? — POSVETOVANJA. — GDANSKI V NEVARNOSTI. — NAŠE VPRAŠANJE V DELU. — MIR 1. MAJA?

Geneve, 30. marca. K odboru četvice se pridružuje od večer je odbor petorice, ki naj študira teritorialna vprašanja. Tvorijo ga Američan Lansing, Anglež Balfour, Francoz Pichon, Lah Sonmino in Japonec Markino. sami zunanji ministri. Temu odboru petorice je večer Sonmino predložil glinljive pritožbe Lahov o hrvaški mejni zaporu proti laški transiti trgovini (Reka ga boli!) in je predlagal, naj Pichon zahteva pojasnila in predlaga potrebne mere. — Tudi poljsko vprašanje še ni rešeno, ravnotako še tudi čaka nemška zapadna meja. Francoska se mora v obeh vprašanjih boriti s trdovratnim nasprotovanjem Lloyd Georgea. Obe vprašanji sta tvorili v večeršnjih in današnjih seji izključni dnevni red odbora četvice. V vprašanju doline Saare in vojnih odškodnin so se Francozi morali umakniti. Gdansk je po zadnjih poročilih v resni nevarnosti, da ga Poljaki ne dobe, ker je čisto nemško mesto. Danes se posvetujejo tudi o jadranskem vprašanju. Pričakujejo, da bo odbor četvice končal svoja dela do srede. Mir pričakujejo sedaj zanesljivo do 1. maja.

VESTI IZ ITALIJE.

Geneve, 30. marca. Iz Italije prihajajo samo redke vesti. Privatne vesti so danes nekaj boljše, zato je v Švici kurz lire zopet poskočil, vendar pa ni dosegel prejšnje višine. Uvodnik »Avanti« je danes zopet vse konfisciran. V nedeljo bo (je torej bila) v Milanu velika manifestacijska skupščina, za katero je vlada odredila obsežno varnostno mejo. Danes je Italija izdala naredbno, s katero pripuša direktno korespondenco s Avstro-Ogrsko. (Iz te navedbe ni razvidno, ali mislijo Lahi na Nemško Avstrijo in Madžarsko ali na ves teritorij bivše Avstro-Ogrske, ki je pri nas več ni, ki pa še vedno straši po laških glavah.)

LAHI IN REŠITEV NAŠEGA VPRAŠANJA.

Geneve, 30. marca. Lahi se trudijo, da prikažejo položaj na Ogrskem kot brezpomemben in bi radi intervencijo Jugoslovancev preprečili za vsako ceno, vse to, da bi dosegli sebi ugoden izid v odločitvi o jadranskih problemih, ki so prišli danes na vrsto.

NEPRIČAKOVANI ZAVEZNIKI?

Geneve, 30. marca. Brez detajlov, ki se odtegujejo razgovoru v javnosti, vam moram poročati, da razvijajo tukajšnji združeni protiboljševiški nemško avstrijski in madžarski elementi zelo veliko agitacijo proti sedanji režim v Nemški Avstriji in na Ogrskem, da prikazujejo položaj, kakršen je v resnici in da istočasno tudi delajo na to, da bi se začela kooperacija med njimi in s Jugoslavlani in Poljaki. V Franciji sprejemajo te težnje ugodno, pri ostalih zaveznikih zelo miščno, pri Lahih je pa ta akcija zadela na ogoren odpor. (Ne moremo že presoditi, kateri krogi so razvili to nam prijazno avstrijsko-madžarsko agitacijo in ali ne tisti za tem kakšno nevarnost in ali ne nepričakovani zavezniki niso našli dosežanih največjih uspešnosti, namreč dosežanih s strani Srbije.)

krati v Švici, ali pa one misli, ki jih vodi dr. Uhde.)

MPD ZAVEZNIKI.

Lucerna, 30. marca. »Times« javlja o težkem incidentu med Američani in Japonci v Tjemcini. Amerikanci so napadli in pretepili japonskega konzula.

JEDNOTNA MIROVNA POGODBA.

Lucerna, 31. marca. K vprašanju jednotne mirovne pogodbe javlja večeršnji pariški »New York Herald«, da žele Amerikanci jednotno mirovno pogodbo. Vsled tega je verjetno, da bo mir sklenjen naenkrat z vsemi štirimi bivšimi centralnimi državami in v enem samem instrumentu.

BOLJŠEVIKI.

Lucerna, 31. marca. Izvestni angleški in amer. krogi nadaljujejo svoje napore, da bi se dogovoril mir z boljševiki. Francosko časopisje poskuša proti temu energično protestirati, predvsem »Echo de Paris«, ki ga pa cenzura zelo ovira.

GIBANJE V ITALIJI.

Geneve, 31. marca. Štrajki v Italiji rastejo, kakor lavine. Sigurne vesti poročajo o velikih štrajkih v Bresciji, Genovi in Pavii. Pripravlja se tudi generalna stavka delavcev v plinarnah.

ZA NAŠO KOŽO.

Geneve, 31. marca. Po zadnjih pariških vestih trajajo posvetovanja o iztočni meji Italije.

LAŠKA PROPAGANDA. — NEVARNA BROŠURA.

Geneve, 31. marca. Petkova »Idea Nazionale« prinaša dolg uvodnik z naslovom »Jugoslavlani med vojno. Vse za Habsburg!« V tem članku podaja izvelek iz brošure »Le mouvement Yougoslave en Autriche - Hongrie pendant la guerre«, ki jo Lahi razširjajo po Parizu v francoskem jeziku v velikanski nakladi. V njej dokazujejo, da so Jugoslavlani vedno bili stebler Habsburžanov in navajajo v dokaz našo majsko deklaracijo iz 1. 1917, nadalje govore Korotča, Stadlerja, Jegliča, Pogačnika, Tavčarja, Laginje in drugih in dolže končno jugoslovanske čete največje požrtvovalne hrabrosti za habsburško stvar.

POLOŽAJ BISTVENO NEIZPREMENJEN.

Geneve, 31. marca. Vesti iz Anglije kažejo, da je za nas tam položaj v bistvu neizpremenjen. Steed in Seton Watson nadaljujeta s drugimi našimi prijatelji propagando za nas, radikalno časopisje z »Manchester Guardianom« na čelu je pa Lahom prijazno. Lloyd George je menda bolj naklonjen poslednjim.

(Naša današnja poročila z Dunaja.)

SOCIJALIZACIJA ČASOPISNIH PODJETIJ NA DUNAJU.

Dunaj, 30. marca. Socijalizacija najbolj razširjena in najbolj čitane večernika »Der Abend« se je izvršila v soboto popolnoma mirno. Delničarji so sklicali izredni občni zbor in sklenili, da se s 1. aprilom odnovevajo vsem privilegijem za bodočnost in da izročajo podjetje v roke osoblja, bodisi tehničnega, uredniškega in uradništva. List je bil doslej zelo razširjen in je upati, da se bo v rokah marljivje osoblja, ki ima sedaj pač največ interesa na tem, se bolj razširil in dvignil.

ČENI ZAHTEVAJO ZAOKROŽENJE SVOJIH MEJ.

Pariz, 30. marca. »Matin« poroča, da so češki delegati na mirovni konferenci zahtevali, da se zaokrožijo meje češke republike na severu in zapadu proti Nemčiji.

ROVARENJE NEMŠKIH KOMUNISTOV NA ČEŠKEM.

Praha, 30. marca. Komunisti na nemškem delu Češke so razposlali po vseh nemških mestih hulaškoče letake, na katerih pronagirajo boljševiško misel ter hvalijo Madžare, ki so sledili ruskemu vzgledu. V isti savi tudi hulaško proti češkemu in antantnemu imperijalizmu ter zahtevajo takojšnjo odstranitev Masaryka in dr. Kramarja.

Poročila ljubljanskega dopisnega urada.

RAZVELJAVLJENJE.

LDU. Beograd, 30. marca. (JDU.) Ministrski podpredsednik dr. Korotčev, ki je tudi zastopnik ministra za gospodarstvo in rudarstvo, je razveljavil odredbe prejšnjih okupacijskih oblasti v Bosni in Hercegovini o eksploataciji gozdov in rudnikov. Tosedevnih pogodb je nad 40, ki so vse sklenjene za veliko vrsto let in pod najneugodnejši pogoji za državo. Mnoge so prinašale letno silne deficite bosenski vladi, a so se kljub temu izvrševale. Te pogodbe prenehajo s 1. julijem t. l. in se morejo do tedaj skleniti tudi nove s pogojnimi pogoji. Brezno, pod katerim je trpela Bosna, je odpravljeno ter je došla sedaj ne samo politično, ampak tudi gospodarsko osvobodjena. Njena prirodna sila, gozdovi in rudniki, so sedaj njena resnična last.

NAŠE PRISTANIŠČE DUBROVNIK.

LDU. Beograd, 30. marca. (JDU.) Minister za trgovino in industrijo je dal obvestila, da se imajo vsi odredbe prejšnjih okupacijskih oblasti od sedaj naprej izključiti veljati.

srbskih in jugoslovanskih čet na Dubrovniku s izključitvijo drugih pristanišč.

DEMobilizacija.

LDU. Beograd, 30. marca. (JDU.) Službene novine prinašajo naredbu ministrstva za vojno in mornarico, da se poslednja bramba naše vojske postavi v normalno stanje.

POPOLNJENJE MINISTRSTVA.

LDU. Beograd, 30. marca. (JDU.) Večera je došel v Beograd štab mornarice, da stopi v sestavo ministrstva za vojno in mornarico.

REKONSTRUKCIJA KABINETA.

LDU. Beograd, 30. marca. (JDU.) Večera zvečer je imel ministrski svet sejo, na kateri so razpravljali o rekonstrukciji kabineta in zasedenju izpraznjenih ministrskih mest. Uspeh seje še ni znan, toda po dosedanjih dispozicijah ni verjetno, da stopijo v vlado socialisti in narodni klub.

POGAJANJA.

LDU. Beograd, 30. marca. (JDU.) Pogajanja med vlado in socialisti se niso došli do pozitivnega uspeha. Socialisti zahtevajo kot pogoj za sodelovanje v kabinetu, da se zagotove najširše svobode, kakor svoboda tiska in zborovanja, proglašenje srbske ustave za ves teritorij kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev. Nadalje zahtevajo socialisti kategorično izjavo, da naša država ne bo sodelovala vojaško za preprečenje revolucije na Ogrskem. Poleg tega zahtevajo socialisti za svojega predstavnika v kabinetu pooblastilo, da naredbenim potom izda gotovo reformo, ki bi onemogočila kompromis z veleposestniki v izvajanju predhodnih del glede vprašanja agrarne reforme. Zdi se, da vlada noče na noben način pristati na te zahteve socialistov. Vlada je pripravljena dati jim dva portfelja v kabinetu toda ne zahtevanih garancij. Tudi noče poveriti socialistom izvedbo agrarne reforme, ker hoče osnovati posebno ministrstvo za agrarno reformo, ki ga naj bi dobil zaupnik kake meščanske stranke. Vseled vladne nepopolnosti prevladuje v socialističnih krogih prepričanje, da je treba zavzeti stalni principijelne opozicije.

Aprovizacija.

† Meso na rdeče izkaznice B št. 601 do konca se ne razdeljuje kakor je bilo razglašeno v tork, ampak v sredo, dne 8. aprila po že določenem redu. Razdelitev se zato zakasni za en dan, ker aprovizacija v pravem času ni prejela živine. † Špeh na rdeče izkaznice B od št. 1052 do št. 1611. Stranke z rdečimi izkaznicami B prejmejo špeh v tork, dne 1. aprila v aprovizacijskem skladišču pri Muhleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: dopoldne od 8. do 9. št. 1052 do 1131. od 9. do 10. št. 1132 do 1211. od 10. do 11. št. 1212 do 1291. popoldne od pol 2. do pol 3. št. 1292 do 1371. od pol 3. do pol 4. št. 1372 do 1451. od pol 4. do pol 5. št. 1452 do 1531 in od pol 5. do pol 6. št. 1532 do 1611. Stranka dobi za vsako osebo po pol kilograma špeha. Kilogram stane 24 kron.

Poizvedbe.

Zorka Kenda, poštna aspirantka v Meži ob Dravi pri Spod. Dravogradu, je izginila 18. t. m. zvečer na zagoneten način, da ni nobenega sledu za njo. Stara je 25 let in srednje velikosti. Na sebi je imela belkasto bluzo z rožnatimi potezami, temnomodro krilo s svilnatim pasom ter visoke črne čevlje. Kdor jo izsledil, prejme lepo nagrado. Obvestila prosi Jos. Kenda, St. Jurij ob Juž. Zel.

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

zivo apno, portland cement, židno in strešno opeko

(vse v celih vagah), hial mizarski štim (od 100 kg višje) ponuja

Valentin Urbančič, Ljubljana, Melnikova c. 18 (nasproti liceja).

Trapistovski sir

se prodaja v vsaki množini po dnevnih cenah. Pismene ponudbe pod »Trapistovski sir« na anonimno ekspedijco Al. Matejčič, Ljubljana, Kongresni trg. 3.

A I 150/19-5

3650

Dražbeni oklic.

Vsled sklepa z dne 28. marca 1919 opr. št. L I 150/19-5 se prodajo v zapuščino po gosp. petru Režeku, župniku v pok. spadajoče premičnine dne

3. aprila 1919, dopoldne ob 9. uri

v Ljubljani, Sv. Petra cesta (župnišče pri Sv. Petru) na javni dražbi kakor: razno pohištvo in kuhinjska oprava

Reči se smejo ogledati dne 3. aprila 1919 v času med 9. in pol 10. uro dopoldne v zgoraj oznamljenem župnišču.

Ohr. sodišče SNE, v Ljubljani, odd. L. dne 28. marca 1919.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Koptar.

Lasina in tisk »Narodne tiskarne«.

Spominjajte se zaklada „Slov. sokolske zveze“.

Narodna knjigarna

v Ljubljani

Prešernova ulica št. 7.

prilpoda

kancelijski, konceptni, dokumentni, ministrski, pisemski, ovtini in barvani papir

Kusete s pisemskim papirjem.

Zrgovske knjige

v vseh velikostih, črtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.

Objemalne knjižice po različnih cenah.

Zalaga šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Velika izber

vseh pisarniških potrebščin, svinčnikov, peres, pisanikov, radirk, kamusikov, tablic, gubal, črnila itd.

Barve za šole in umetnike.

Razglednice

pokrajinske, humoristične, umetniške vseh vrst, od najpreprostejših do najfinjših.

Albumi za slike in dopisnice, vezane v plat in v usnje.

Poezijske knjige.

Podobice za otroke.

Leseni okvirčki za razglednice.

Risalne deske, trikotniki, palete, risalna ravnila, tuše, čopiče.

Noteti in tintniki.

Proda se dobro ohranjena sobna oprema. Ogleda se v Lescah št. 5. 3651

Vila se vzame pod zelo ugodnimi pogoji v najem. Pismene ponudbe na upr. „Slov. Naroda“ pod „Vila/3657“.

Proda se poceni eleganten brek, najfinije izdelan z 8 sedeži in landauer. Naslov pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 3651

Nagrada po dogovoru dobi, kdor mi preskrbi sobo in kuhinjo, prazno v Ljubljani. Ponudbe A. Dežman, Gosposka ulica 4/II. 3626

Zamenja se stanovanje na deželi (z stanovanjem v Ljubljani). Ponudbe A. Dežman, Gosposka ulica 4/II. 3627

Za švedske žigice in sol dajem v zameno moko, krompir in mast. Stefanović Darovar, Slavonija. 3285

Kupim povečalni aparat od 9x12 na 18x24. Cenj. ponudbe pod „Povečalni aparat“ poštno ležeče Ljubljana 3649

Vino v zalogi po ugodnih cenah od 50 l naprej. Dostavlja se tudi brezplačno na dom. — Istotam so na razpolago fina buteljka vina. J. Jelenič, Stara pot 1. 3114

Zarežena strelna oprema se proda pri S. SCAONETTI, Ljubljana, Slovenska ulica 6. 3379

Več avtomobilnih plaščev 935x135 se prodajo. Pismene ponudbe na upr. „Slov. Naroda“ pod „Več/3610“. 3510

Tisot litrov pristojnega nepokvarjenega mašinskega olja se prodajo. Naslov pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 3646

Elektromotor, za enakomerni tok (Gleichstrom) 110 voltov, 2 PS, skoro nov se prodajo. Naslov pove upr. „Slov. Naroda“. 3629

Lepe, zdrave, suhe gobe kupuje se tudi proti vzorcu z navedbo cene in množine Josip Krivoš, Vrhnika. 3639

Razne deshe (Laubsägeholz) skupno ali posamezno se ugodno prodajo. Poredovalni urad Mestni trg 25/1, 3610

Sprejme se zanesljiv in pošten hlapec, vajen konj, tudi starejši. Stanovanje in hrana je v hiši, plača po dogovoru. A. Šušnik, Ljubljana, Zaloška cesta 21. 3644

Za samca ali samico se prodajo dvojna orehova forr-rana omara in postelja brez madracov, oboje novo ohranjeno ter boljše vrste. Pogleda se v Novem Vodmatu št. 62. 3578

200 K nagrade kdor mi preskrbi za takoj opremljeno stanovanje s kuhinjo in sobo. Ponudbe pod „Nagro/3572“ na upravnistvo „Sloven. Naroda“. 3572

Psa ali pisca pasme doberman samo dobrega čuvstva ter vsaj nekaj učenega kunim. Val. Cvenak št. Peter Savinjska dolina. Ponudbe do torka popoldan hotel Union soba 3. Ljubljana. 3664

Jačko kupujem v vsaki množici. Pošta Mestni trg 25/1, 3610

Mizarstvi področja za večje mizarstvo s strojem oarstom se sprejme. Naslov pove uprava „Slov. Naroda“. 3641

Konjček skaplenec, rjav, 140 cm višok, 3 in pol leta star, uvožen. Se prodajo pri Ed. Suppanz, Pristava. 3324

Motorno kolo od 3-5 HP, v dobrem stanju, kupim. Pismene ponudbe pod „Motorno kolo/3623“ na upravo „Slovenskega Naroda“. 3623

Učencem in učenkam se sprejema pri tiskarstvu in poslovanju. Ljubljana, Franciškanova ulica 6. 3534

Proda se nova damska obleka. Polize se pri Mariti Payer, Rimska cesta 5 na dvorišču, Rimsko. 3587

Vdova brez iste službe kot gospodarka in kuhinja, razumna se v gospodinjstvu in tudi na vrtu. Fani Marela, Guštanj, Doroško. 3662

Stanovanje na Dornaju, obstoječe iz 3 sob in vsem komfortom, se menja s stanovanjem v Ljubljani. Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“. 3583

Proda se skoro nov gramofon s slovenskimi ploščami. Prodajati tudi lepo tehnično, močno za 5 kg z majhnimi in velikimi utežmi. Naslov pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 3579

Sveža jajca v originalnih zabojih 4 1440 komadov prodajo po 40 vinarjev 1 komad pri osebnem prevzemanju ali plačilo naprej Em. Španz, Rogatec Sp. Stajerska. 3411

Kupim nekaj vagonov suhih lanskih smrekovih češarkov (storžev) že nabranih ali ki se naberejo sedaj. Ponudbe s ceno na upr. „Slov. Naroda“ pod „Češarki/3640“. 3640

Krojarskega pomočnika za malo delo izurjenega, sprejemam takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Alojz Mežik, Jesenice, Gorenjske. 3643

Podarim 150 kg krasne moke onemu, ki mi odstopi ali preskrbi sobo za takoj, primerno za boljšo misarno. Cenj. ponudbe pod „Pisarna/3594“ na upr. „Slov. Naroda“. 3594

Zigocen denar se zamenja z nežigocanim pri SpL zavarovalni posredovalnici, Gledališka ulica št. 7/III. (ulica pri Slov. gledališču). Uradne ure od 9-11 dopolne in od 3-6 pop. 3655

Vreče (zakle) kupujem takoj vsako množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bukova drva se prodajajo v polnih na metro in v vagonih, kakor tudi na drobno kladu, od 500 kg naprej in se dostavlja o poljubno tudi na dom. Josip Plankar, Dolenska cesta št. 5, gostilna Kramar. 7828

Kupujem surove les, jelka, hrastov in bukov bodi si okrogel ali rezan. Cene za les naložen v vagon se naj naznanijo na V. SCAONETTI, parna žaga za drž. kolodvorom, Ljubljana. 2048

Kupi se hotelska oprava za več sob ali pa tudi posamezni deli, kakor: postelje, omare in umivalniki. Vse to le, če dobro ohranjeno, malo rabljeno. Tudi za jedilno orodje se za nimamo. Ponudbe na poštni predal 27. Ljubljana. 3581

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Karbid na drobno in veliko se prodajo. Naslov pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 3632

Motorno kolo s privravnim vozom ali brez njega, dobro ohranjeno, se prodajo. Ponudbe pod „Motorno kolo/3607“ na upr. „Slov. Naroda“. 3607

Zamenja se žigocen denar za nežigocan pri SpL zavarovalni posredovalnici, Gledališka ulica št. 7/III. (ulica pri Slov. gledališču). Uradne ure od 9-11 dopolne in od 3-6 pop. 3655

Sofer, mehanik, vojašine prost, s 6 letno prakso isče stalnega mesta. Pismene ponudbe na upravnistvo „Slov. Naroda“ pod „Sofer/3612“. 3612

Pisali stroj, najboljši sestava, sasma nov ili malo rabljen žigocen kuni. Ponudbe tiskarstvu, dr. Zagreb, Preradovića ul. 3347

Psa, mladega, dobrega čuvaja, srednje velikosti, mesarske ali bernardinske pasme, kupim. Pismene ponudbe pod „Psa/3592“ na upr. „Slov. Naroda“. 3592

Prostorno skladišče, tudi župa se vzame. Ponudbe na poštni predal št. 40, tudi se poizve naslov v upravnistvo „Slov. Naroda“. 3553

Vino, naravno iz Hrvaškega Zagorja, eksportira v poslatih sodih Cigler & Comp. trg. vina kao import eksport Centrala: Gornja Stolica (Hrvaška Zagorje) 3517

Gostilno ali restavracijo, dobro idočo račun ali v najem v mestu ali blizu mesta. Franc Senica, trgovec Metnik. 3444

Dobro električni motor z od 4-5 HP močnim tokom (Gleichstrom), se kupi. Ponudbe prosijo se poslati na upr. „Slov. Naroda“. 3460

Vsak mesec pet vagonov žganja se odda po ceni proti dogovoru. Kje, se poizve v upr. „Slov. Naroda“ pod „Žganje, Bohinjka dolina“. 3589

Prostor za skladišče v vsaki velikosti se vzame v najem. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe pod „Skladišče/3658“ na upr. „Slov. Naroda“. 3658

Žito kakor koroza, pšenica, moko eksportira po umerjenih cenah točno Cigler & Comp. import-eksport, Centrala: Gornja Stolica (Hrvaška Zagorje) 3516

Sorejme se v tralno delo proti dobri plači. Plača po dogovoru. Pismene ponudbe na upr. „Slov. Naroda“ pod „Tralno delo/3600“. 3600

Nacionalni registr. blagajna 54 predalov, ki se za menjajo za enako manjšo vrsto z 1 ali 2 predaloma, ev. se zadnja kupi. Več v trgovini gosp. Igancja Vek, Ljubljana, Sečna ul. 7. 3566

Miso, srednje velikosti, želim kupiti v Ljubljani ali v okolici, če mogoče na prometnem kraju. Kupim tudi njivo, vrt ali travnik. Pismene ponudbe na upravnistvo „Slovenskega Naroda“ pod „Vrt/3603“. 3603

Priden zaposliliv kovač, kateri dobro ostri in popravljati orodje, se odda. — Ponudbe s prepisi spraveval, zahtevo plače, je poslati na „Premogovnik“ Gl. boko pri Brežicah ob Savi. 3515

Fotografski aparat (Klappkamera), velikost 9x12, z Extra-Rapid-Aplanatom in Sektoren-zaklopom, dobro ohranjen, z medenim stojalom na 7 delov, z usnjatim etujem se prodajo za K 260.— Kračun, Poljane. 3633

Inteligentna in izobražena gospodinja iz ugledne rodbine, dobra gospodinja, isče mesto kot opara v gospodinjstvu, ali kot družabnica in spremljevalka, gre tudi k malim otrokom kot vzgojiteljica. Ponudbe pod „Zanesljiva/3562“ na upr. „Slov. Naroda“. 3562

Pesojilnice, pozor! Primorski rojak, v izobrazbi: cela gimnazija, zmožen kavčije, želi zapustiti od Italije zasledeno ozemlje in vstopiti kot uradnik pri kakšni posojilnici v kakem mestu ali v celnem trgu Slovenije. Ponudbe se naj pošljejo na upravnistvo „Slovenskega Naroda“ pod „Zasedeno/3645“. 3645

Slešno želi premeniti s 15 aprilom ali kasneje izobrazena kuharica sedaj v službi na gradu kot gospodinja in kuharica. Gre kot samostojna kuharica v kako fino kuhinjo ali pa tudi h kakšni boljši samski osebi kot gospodinja, voljna je tudi zanj sode pospravljati. Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda“. 3531

Gospodinja, večja slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisanju, dobra strojopisica, zmožna tudi nemške stenografije, želi primerno službo v kakšni pisarni. Gre tudi iz Ljubljane, najraje kam v večje mesto na Stajersko ali Hrvaško. Cenjene ponudbe prosijo na upr. „Slov. Naroda“ pod „Vestna/3599“. 3599

Korespondentinja, koja je osim u njeno pismo potpuno vrsna u hrvatsko-me i slovenskom jeziku te je dobra strojopisica, trazi se za odmah. Viatoružno pisane ponude sa prepisom svjedodžba i fotografijom te naznom močnučnosti nastupe mole se na: Antun Klifmann, Maribel u/b. Dompjatz 11. 3136

Odvatnik dr. Tone Gosak

redni občni zbor

branilke in posojilnice v Središču

na velikonočni ponedeljek 21. aprila 1919 ob 2. pop. v posojil. prostorih

s naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo načelnstva in nadzorstva.
2. Potrjenje računa za l. 1918 in razdelitev čistega dobička.
3. Volitev dveh članov nadzorstva.
4. Nadomestna volitev enega člana nadzorstva.
5. Sucičajnosti.

V slučaju, da bi občni zbor ne bil sklican, vrli se v smislu § 35 prilogi uro porneje drugi občni zbor, kateri sklica brezopogojno.

dr. Tone Gosak

dr. Tone Gosak

dr. Tone Gosak

dr. Tone Gosak

dr. Tone Gosak

dr. Tone Gosak

Zaboj ter deske za zaboj ima na razpolago Gospodarska zveza v Ljubljani. 3620

Motorno kolo „Wanderer“ skoro nov, breznosni, se prodajo. Ogleda se: Rimska ulica št. 18. 3597

Kupim vsako množico električnega inštalacijskega blaga. Ponudbe z navedbo cene in količine je poslati na poštno ležeče Ljubljana 3601

Vila, ne velika, ali bolj majhna hiša, z vrtom blizu Ljubljane se odda. Prijazne ponudbe na upr. „Slov. Naroda“ pod „Vila/3617“. 3617

Praktikanti (Slovenec) so sprejmejo v vsaki velikosti. Ponudbe pod „Praktikanti/100/3647“ na upr. „Slov. Naroda“. 3647

Proda se ceno meška zlata verižica, sponka, lonska suknja, frak s te- lovanikom, žaket, štajerski rekeli in več druge obleke. Kje, pove upravnistvo „Slovenskega Naroda“. 3660

Nehotano sobo z električno kupačo, v središču mesta, se odda. Bančni uradnik. Ponudbe na upravnistvo „Slovenskega Naroda“ pod „Bančni uradnik/3602“. 3602

Privatno boljše stanovanje s hrano isčemo. Plačam dobro v gotovini ali v živilih. Cenj. ponudbe pod „Stano- vanje/3696“ na upr. „Slov. Naroda“. 3696

Kupi se star a dobro ohranjen polni arem (Vollgatter) za 60 cm debele hlode. Ponudbe na Franc. Cal. nos. mlina in žage, Sv. Benedikt v Slov. gor. pri Mariboru. 3430

Majhna mesečna soba se odda v me- mizu za takoj. Kdor jo odda, dobi za nagrado v ži- vilih tudi slanino. Ponudbe pod „Soba“ poštno ležeče Ljubljana. 3591

Išče se posvetilo oralar v nakup ali v zameno s posvetilom na Gorenjskem. Avstrijskem. Dopis na Krimska, Kranjska gora, Gorenjske. 3635

Več sto metrov 15 m visoke, že rabljene a dobro ohranjene žigocne mreže se kupi. Cenjene ponud- be z navedbo cene na: Kraljevski svet. Gredite pri Bi- zeljstnem. 3565

Srbohrvaški kurz, predvsem konver- zacija, se odda, se prične v sredo zvečer ob pol 8 na realki. Ogla- si in pojasnila trgovini Josipce Fed- krašek, Jurčičev trg 2. ali pri kurzu se- men. 3611

Fotografija, za večje fotografsko pod- jetje v Jugoslaviji se isče kompanjon, izurjen fotograf z nekaj denarja. Dame niso izključene. Ponu- dbe na upr. Slovenskega Naroda pod „Večje podjetje/3613“. 3613

Išče se hrana in stanovanje v sredi- za samsko gospodinjstvo. Ponudbe pod „Samska gospodinja/3668“ na upr. „Slov. Naroda“. Najraje blizu hotela Strukelj. 3588

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom, kako so rabljene, iz kakšnega blaga in kakšna cena, se prosijo na naslov L. Jakovčič, Ljubljana, Rimska cesta 19. 3595

Bencinov motor, ležer model, 22 HP, možno množico. Ponudbe z natančnim pojasnilom,

Ponudimo brezobvezno:
1 vagon bosanske alive K 3-60 kilo; la belo apno vagon K 1.900; portland cement v vrečah, vagon K 2.700, Malo-šanske vino po ceni od K 7 do K 8-50. 3439

BREZNIK IN DRUG, Celje.

Učenke za žensko krojaštvo sprejme takoj
ROZA MEDVED, Mestni trg 24/III, Ljubljana.
Poučuje tudi krojno risanje in vrezovanje.



Za nagačenje divjih petelinov in drugih živali se priporoča

IVAN ROBIDA

nagačevalec, 3621

Tržaška cesta 22, Ljubljana.

Na željo odnaša in prinaša tudi sam domov; zadostuje naročilo z dopisnico.

Vino Balkan

trgovska spedijska in komisijska delniška družba

ima v zalogi več vagonov prvovrstnega belega vina, močnega cca 7%, iz okolice Križevca, Moslavina, Sv. Ivan Zelina in Kašina po K 7— za liter, pri večjih odjemih popust. 3631

Vseh vrst ovijalni papir v polah in zvitkih, papirne vreče in papirno špago dobavlja točno

Rakouská

společnost pro prodej pevných papírů sp s r. o. Dunaj (Wien) IV. Brucknerstrasse 4-6. 3436

VINO belo in črno (rdeče), najboljša hrvaške in štajerske proveniencije

kupuje in prodaja po zmernih cenah na veliko trdka **Penić, Müller in dr., Zagreb,** Frankopanska ulica šte. 12.

Čevlji po K 21'50 do K 40 50

z usnatimi in lesenimi podplati se dobe, dokler je še kaj zaloge v skladišču tovarne 3565

PEter KOzina, Ljubljana

in sicer:

otroški št. 25 do 28 po K 21-50
dekliski št. 29 do 35 po 27—
ženski št. 36 do 42 po 36—
moški št. 40 do 46 po 40-50

Prekupi dobe popust. Priporoča se osebni nakup.

Prodajam radi družinskih razmer 2 hili v sredi trga; v cel je gostila in trgovina, druga je splošno za katerega obrtnika. Zraven so gospodstva stopnja in vrt za zelenjavo in sadje. V kraju je leda prihodnost, kjer je tudi premož in se bo gotovo kmalu gradila železnica. Pojasnila daje 3443

Tran Senon, trgovec, Metnik Gorazdova.

Sprejme se dobro izurjena prodajalka za specializirane stroke s hrano in stanovanjem v hili pri Ivan Pordanu v Ljubljani. 3503

Koruzo, fižol, krompir in drugo žito dobavlja 3128

FRANJO PAULIN, Slsak.

Naznanilo.

Slavno občinstvo se obvešča, da izvršuje dimnikarsko obrt umrlega g. Stricelja nemoteno naprej njegova vdova Marica Stricelj s poslovanjem. Dela se bodo izvrševala točno in temeljito. Prosi se za nadaljno naklonjenost. 3499

Marica Stricelj, dimnikarska vdova.

Knjigovodja

zanesljiv v bilanci, samostojen, zmožen štela v slučaju odsotnosti zastopati, se sprejme takoj. Za lesno industrijo in stavbarstvo klasificirani knjigovodje imajo prednost. Ponudbe v Sogostiti, stavbenik in tovarnar, Ljubljana. 3380

Dražba solidnega

masivnega pohištva se bo vršila dne 3. aprila ob 9. uri dopoldne v skladišču Balkan na Dunajski cesti 33. Oddajali se bodo tudi pomezni kosi. 3630

Zidarsko obrt

je otvoril podpisani zopet po 3 letih, ker je bil pri vojakih, zato prosil svoje stare in nove naročnike za nadaljnja naročila za vsa v to stroko spadajoča dela in material. Postrežba točna, cene primerne. Jozef Kleb, mestni zidarski mojster. 3642

Kupim vsako množino suhih in polsuhih trdih, cepljenih drv ter kostanjevega lesa.

Ponudbe za naložene vagonc je poslati na

FRANC OSET, Vransko pri Celju. 3440

Prostovoljna javna dražba

se bo vršila dne 2. aprila 1919 na Sv. Petra cesti št. 2, II. nadst. Na razprodajo pridejo: razne svetilke in podobe, salonska garnitura, omara za knjige, novi lovski škornji in veliko drugih predmetov. Kupci se vabijo. 3493

Kupujem

jelove i borove daske i trupce

IVAN HARTL,

Zagreb, Djordjiceva ulica br. 8a.

PAVEL JEMC,

krojaški mojster v Spod. Šiški št. 22,

priporoča svoje delavce za naprave oblek po meri za gospode proti tečaj postrežbi in smernim cenam. 2480

Prvovrstna laška

LUCERNA

ali nemška detelja, ravnokar došla. Dobi se v poljubni množini pri Fran Pogačniku, v Ljubljani, Dunajska c. 36.

Pozor! Cenjen. občinstvu naznanjam, da zopet izvršujem tesarsko obrt l. t. d. ter imam na razpolago različnega stavb. materiala: 3

zarezne opeke, navadne opeke, 2 baraki 10x40, se nič rabljeni, trame, deske, hrastovega lesa, 5 stavb. rancel itd., kobilo v zameno (široka) plemenska. Cena primerna času. — Priporoča se trdka **FR. MARTINC, mestni tesarski mojster, Ljubljana, Prule št. 8.** 3 32

Na privatnem učilišču Legat v Mariboru

se prično 1. aprila 1919 novi tečaji za stenografske (slovensko in nemško) strojopisje (slovensko in nemško) pravopisje v zvezi s trgovskim splošnim, računstvo v zvezi z navadnim knjigovodstvom, lepopisje, slovenski in nemški jezik. V nadaljevanem tečaju za slovensko štine se bo poučevala slovnica in korespondenca. — Natančnejša pojasnila v privatnem učilišču Legat, Maribor, Vetrinjska ul. 17, I. nadst. — Prospekt zastoj. 2961

Intelligentan trgovac

poznati ugledan gradjanin u Sarajevu sa većim imetkom, brez duga i neporočan, mlad i zdrav, potpuno izobražen u tarifalnoj i komercijalnoj struci, traži poslovni veza kao komisioner sa većim solidnim trgovacima i industrijalnim poduzetima. Ponude valja slati pod „Intelligentan trgovac na administraciju „Jugoslavanskog lista“ Sarajevo, eventualno na moju adresu, koju se nalazi u administraciji „Slov. Naroda 3338“. 3337

Čemu za pomlad nove obleke

ako se o preobrazbanjem starih in kemičnim čiščenjem zamazanih deske isto.

Najmodernejša barve, prihranek denarja.

Hitra in točna izvršitev.

Prva in največja jopst. tovarna za barvanje, kemično čiščenje, pranje in svetlo-bijanje perila

JOS. REICH, Tovarna: Poljanski nasip št. 4.

Podružnica: Šelenburgova ul. 4.

Pešna naročila se točno izvršujejo.

JOSIP CIHLÁŘ

betonska tvornica .'. Ljubljana

nasproti topničarski vojašnici

prevzema vsa v to stroko spadajoča dela i. s. železobetona, stropove, tlakovanje cest, hodnikov, kanalizacije, fundamente, ograje itd. Izdeluje vsa kamnoseška dela v umetnem kamnu i. s. stopnice, balustrade, plošče za veže, korita itd. Priporoča zaloge beton. cevi, plošč za tlak itd. 2730

Kupujem cementne vreče.

MAST

Gospodar, ki mi dá stanovanje 2 sob in pripadki, dobi kot nagrado vsak mesec 1 kg masti. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod „Mast“.

Veletržec se išče

za prodajo našega preiskusnega snažilnega praška Kassavia, pralnega praška Kassavia, glicerinovga nadomestka, Kassavia, perilnega modrila Kassavia, kreme za čevlje Kassavia, toaletne predmete Kassavia, lepiva Kassavia. Dobavljam samo prav prvovrstno blago. — Kassavia, dr. z o. z. tvornice za škro in dekstrin, pralne pomočke, kemične izdelke za živila. Glavna tvornica Veliké Březno na Češkem, Cehoslovaška republika. 3300

PRODA SE:

2 benzinska motorja, elektromotor, dve lokomobili Lanz 17 ozir. 45 HP, vse popolnoma novo, pocinjena žična mreža, več 100 kg ovsa, 100 kg tršnega medu, pisalni stroj

v Kolodvorski ulici 31. (sopetina Per Artar).

Bilanca za leto 1918

Posojilnice v Črnomlju, registrovane zadr. z neomejeno zavezo. Imetje. Dolgovi.

Tek. št.	Predmet	Znesek			
		K	v	K	v
1	Posojila			362.711	94
2	Zaostale obresti posojil			20.351	05
3	Naložen denar	2.370.807	18		
	Kapitalizovane obresti	78.294	25	2.449.101	43
4	Vrednosni papirji	235.796	—		
	Nevzdržigane obresti	3.720	—	239.516	—
5	Delaži pri združenih			1.320	—
6	Vrednost hiše			44.617	54
7	Inventar			754	03
8	Gotovine koncem leta 1918			84.530	83
	Skupaj.			3.202.902	82

August Kuno L. r.

ravnatelj.

Alojzij Fabian L. r.

Karel Müller L. r.

Ignacij Kline L. r.

Z glavnimi in pomožnimi knjigami v soglasju

Spremljeval Anton L. r.

z. pr. pregledoval.

Dr. Valerij Josip L. r.

nam. z. pr. pregledoval.

Zobotrebce

vseh boljših vrst iz trdega lesa kupuje po najvišji dnevni ceni vsako množino do 20 aprila trdka M. Omahon, Višnja gora. 3432

Gospojica

Intelligentna sa znanjem i njemačkog jezika, vješta njegi djece te donekle šivanja, traži se uz izvrstnu opskrbu i visoku plaću k 1 - 4 - 16 - godišnjoj djeci. Ponude poslati na Oskar Fröhlich, Karlovac, Hrvatska. 3544

Pozor!

2 iznajdbi

nepatentirani se predstavi.

1.a) Blagajna

varna pred vlomilci. Prepreči se vsak kakršenkoli poizkus vloma, kakor tudi poizkus odnesti blagajno.

b) V trgovino

vlomiti vrata ali izločena okna izključeno! — Blagajno ali vrata trgovine nalaže pokvariti tudi od strani trg. osebja — nemogoče!

2.) Zabranitelji

avtomobilnega škropljenja. Zabraniti, da avtomobili ne oškropijo hiš in na cesti nahajajočega občinstva — Ponudbe pod „Varna blagajna/2837“ na upr. Slov. Naroda. 358